

30855 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 3-వ తేది గురువారము } No. 3
సంపుటము ౧౧ } కుదిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪. } సంచిక 3

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివస్తువు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష శీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

రలన్వేల మాన్యును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారబోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును తుత్తగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

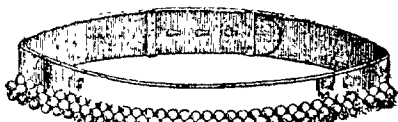

చక్క-నిడబ్బీలో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెటివీది మదరాసు.

వద్యాణములు

172 పుటల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర ర్వు. 1-0-0.

చిత్ర విచిత్రపు వస్తువులకు పేరుపొందినది?

వద్యాణములకు, వంకలకు ఉపయోగించునట్టి.

కెంపులుచెక్కిన మోపు

ధర ర్వు. 40, ర్వు. 1E0 వరకు గలను.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మజారిమాత్రము ర్వు. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును. మజారి ర్వు. 12
లగును. గజ్జలగలది 15 ను 30 నువరకు చేయవచ్చును.

మజారి ర్వు. 25-50 వరకుగలను.

సవరము బంగారు, పేరైన మణులకు, రత్నములకు వూచినచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ.

నగలరత్నములు, 25, చైవాబద్ధులవీధి, మద్రాసు.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయాలు దేహరోగ్యమున కలదిగాదుగాక ఆరోగ్య
వ్యాధులకీ కారణమగును. అట్లు లేక దేహమానందండు వ్యాధులను పోగొట్టి కలు:ధ్విమను, లేక ఇతర వ్యాధులను రానీయక
అటు కలదును. అనేక వేల డబ్బాలు ఖర్చుచేయున్నది.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సౌభాగ్య శ్రోతి:—(కాలింజర పొలిటికి వర్షపాదము కంటికి కనిపింపును, ఈ వార వారికి కలియైన
బొవధములు యిక్యనందున వారికి కల్లరు వ్యాధులన్నిటిని యిది కష్టక భద్రులను. 20 కులం బుడ్డి 1-కి ధర ర్వు 1-0-0
(3) పార్శవు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ కీతారాధువవైద్యశాల, మైసూరు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

19-8-24 శనివారము నుండి 4-4-24 తేది కుక్రకారము 8వ తే
పా 6-15 గం (పతితోజా కండుప్రద్య-మణులు. రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు 8-15 గం అంతవరకు

యూనివర్సల్స్ చూడకరి జిల్.

ది ఫా న్ మ్ ఫా ర్చున్

విశ్లేషణం దెస్కాండు అను అనున భయంకరమైన పోరా
టము, కీర్తి అద్భుతము నొక్క మంచి అగ్రదృశ్యములు.

5, 6, 7, 8 ఉపభంజనం రెండవవారము; 8 భూమిముఖ;
యూనివర్సల్ ఇంటర్ నాషనల్ స్టూడియో మూడువారము.

సక్సన్ దంతచూర్ణము

ఈ చూర్ణము డెక్కి ఉపయోగముతో కాయము చేరువైనది.
ఒక్క సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును.
డబ్బీ 1-కి 2 అణాలు. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0.

టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,

2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి, తిరుచిక్కోటి, త. గాన.

పగుళ్లకు తైలము

వేల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తేజి 0-5-0 మాత్రమే.

అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శిశుగారి
వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ
తైలమును రాచిన పగుళ్లహని జలపోయి మంచిచర్మము రాగల
దు. పగుళ్లనొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగు
ళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

శీలకాసుంపాదనమునై చేయుపరిశ్రమను నానాటి కధి
కమాచుండు ఈకాలమున, ఎరిమెంటరీ స్కూలులో నేర్చుచి
దగ్గ, ప్రధానముగా కల్పవహాయోగ్యమై, జీవకాధారమై, యుం
జేతలను, విద్యార్థి స్కూలువిడిచి కల్లినపిదప యోగ్యమై స్వతః
శ్రమైక జీవనము చేయుటకై కర్తుడై యుండవలెను. అట్లుండు
నెదల మన జేకదారిద్యోగ ప్రేమమును రిప్పింపును. లేఖన వాచ
గణితములు చూచుచును, ఇంతుక సామాన్యవ్యవహారజ్ఞానమును
వినిగఁ గలుపించుకొనవలెను, అది విన్నపిల్లకుఁ బాలున, అనవసర
ముగా పిల్లలను బోలిమెంటరీ స్కూలులో అట్టేపెట్టుట కాలము
ను కఠినియును వ్యధానయును చేయును. జేకధానమున నిట్లుమె

కార్యదర్శి

టాగూరు కవీంద్రుని సందేశము

విశ్వాభారతి ఆదర్శము

డాక్టర్లు కవీంద్రుని టాగూరు సైనికాధికారియై బయలుదేరి మార్గమధ్యమున రంగూరులో సర్కారితోటను బొందిరి. అచట బహిరంగముగా సర్కారితోట మొసంగి దానికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నీక్రింది విధముగ చెప్పిరి:—
ఆగ్రహహాతయలారా!

నేను మీరు నాకు గావించిన సత్కారమునకు ఉచితము గురితని కృతజ్ఞత చెప్పుటకు శక్తి జాలదనవలయును. నేను నా కృతజ్ఞతను దెలుపవలసినట్లు భావ దురదృష్టవశాత్తు నాది కా నున్నది. ఏదో దుర్భాగ్యమువలన కొంత ప్రతిష్ఠను సంపాదించితిని. దానిని నిలుపుకొనటకు తుదకు నావనస్సునకు శిక్షణము నొసంగ వలయును. అది తప్ప వేరే పాధన మేమియును లేదు. నాకింతటి గౌరవము చేసినపుడు యెంతయో విశ్రాంతి నెపోయినట్లు భావించుచున్నాను. అంతటి కొరకమునకు నేను తగిన ననుకొనను. నేను యీ మాటను మనస్సునకు జెప్పచున్నాను. ప్రజలు పొరబడుచుండిరి నేననేకపాదు లనుకొంటిని. నాయందలి లోపములు మీకు తెలియవు. నేనొక పెద్ద తపస్వినియు, సాధునియు, ఉన్నతమను మ్యజాతి సంభవుడననియు మీరు తలంచుచున్నారు. అట్టి చేమి యునుకాదు. ప్రజలందలకును నాయమడుగనుండు రాజకీయవేత్త లినుగాను. ప్రజల సంహారము నేనానిని గాను. నేనట్లు చెప్పు కొన వచ్చు నేని కవినామ్రతమే నేను. కావున మీరు నాయెడ జూప వలసినదిగా కొరకని ప్రేమయే గాని గౌరవముగాదు. ఇట్టి సమయములం దిదివర కనేకపాదులు నేను వచ్చిపోయినవారి యెడ గౌరవమును, బ్రతియున్న వారియెడ ప్రేమయు జూప వలయునని చెప్పియుంటిని.

నే నీ చేతములోనుండి యుచున్న ప్రజలకు నామనునలోని దంకియును వారి కానందకరముగ నుండుదానిని జెప్పజాలకపోతిని. అందులకు వ్యతిరేకముండేన బాగుండును. కాని యీ యాశోచలలో త్వరితగతిన ఒకపోటునుండి మరయొకపోటునకు దీసికొనిపోవు టకు యంత్రచారులములుండగా యొక్కడ నాగకుండపోవుట యే గాని ఒకపోటునుండి మంచి తెలుసుకొన వలెనను జ్ఞానము లేకుండ పోవుచున్నది. ఈ భ్రమభవేగములో బడి మోసపోవు చున్నాము. నేనును అట్లే యీ దేశమునందు కొంతకాల ముండి ప్రజల గుణగణముల దెలుసుకొనకుండ పోవలసివచ్చినది. నేనిచట నుండుటకు వీలైనయెడల, నేను ప్రజల మానసముల రంజితజేయు కవికామ్రుడనయి యిట్టి గౌరవము నాకు తగదనియు చెప్పియుం డెడివాడనే. మీరు నన్ను మీలోపాటు ప్రక్కను దగ్గర కూర్చొనబెట్టుకొనవలయును గాని ఈ ఉన్నత పేజికపై నెక్కించి కక్షింప దగదు. గొప్పగొప్పచేతములన్నియును ప్రపంచమునంతట ను జెందియుండు విషయ నొకదానిని ఫలించజేయును. దానితో ఆదేశమునకును యితరభాగములకును సంబంధము కలుగును. ఈ సంబంధము వాణిజ్యమువలనగాని, వైనికబలమువలనగాని, రాజకీయబలమువలనగాని చేకూరినదిగాదు. ప్రపంచమార్గములను జేతొ వంతములుగజేయు మహదాదర్శములు కొన్ని ప్రజల అంతరాత్మల నుండి బయలుదేరుటవలననే ఈ సంబంధము సమకూరుచున్నది. భారతదేశమునుండి సందేశమారులు బయలుదేరినదగ్గరములగు ఎడారులను, పర్వతములను దాటి ప్రపంచములో దూర దేశములనుబోయిన విషయము మీకందరకును తెలియును. వార్తలు జేయుటలో వారియుద్దేశ్యమేమి? భారతదేశ పృథ్వీయమునుండి కొన్ని అదర్శము లుద్భవమనొందెను. అయ్యని ప్రపంచములో మానవజాతి కంతకును జెందియున్నది. అయ్యని ఒకపోటు దాచియుంచ దగి ననికావు. అందుచేతనే ఆసందేశమారులు యెంతకష్టమునైనను ఒప్పు చచ్చినను సరేయని బైటికి దీసికొనిపోయిరి. అదియే నిజ ముగా మానవుడు జేయవలసినదని. ఈసందేశములవలన భారతదేశము ఆత్మసాక్షాత్కారమును బొందుటయేగాక దూరదేశములలో నున్న వారికొక పట్టి దానిని గలుగజేసి వారిని తమకును ఒక విధమైన సంబంధము గలదని ప్రకటించి వారు తమ ధర్మమును నిర్వర్తించిరి. అదియేనిజమైన సాక్షాత్కారము. భౌతిక సౌభాగ్యమును గాజకీయాధికారును ప్రపంచమంతటను కొల్లెడాలవు. అది నూత్రమేయగునెడల నల్ల అద్దములవలె నుండెడివారు జేతొ పర్యు ప్రపంచమునం జానందములేకపోయిడి. కావున మీమాతృ భూమి ఆరేజునును ప్రపంచమంతటను జెదజల్లెనని ఋజువు జేయుట ఈదేశ మాతృగర్భమున బుట్టిన శారందర విధియై

యున్నది. ఈ తేజస్వి యెన్నియో యుగములు ప్రజలకు ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకముగ నుండెను. ఇదియే యెప్పుటికైనను పరిరక్షితమగును. గ్రీకు జేతములను కాజకీయాధికారును భౌతిక సౌభాగ్యము వల్లను రక్షితము గానిరే. కాని గ్రీకు జేతమునందు అత్యున్నతమగు భాగ్యసౌందర్య తేజస్సు దయించుట చేతనే అవ్యతత్య మేగ్గుడెను. భగవంతు డద్దానిని ప్రపంచములో నేదేశమునైన నొసంగును. అధికారము భాగ్యము దప్ప మరేమి యును లేనిదేశములు నాశముగా క తప్పదయ్యెను. నాకు నామాతృభూమియెడ ప్రేమాత్మము భక్తి యున్నను అట్లుదలంపను ఈసందేశమునం దెందో అవ్యతమా సమరదంబుని ప్రపంచమంతటను సుప్రసిద్ధిగాంచెను. ఈదేశము రాజకీయముగ నెన్నియో మార్పులను బొందెను. కాని యందు మానవులయెడ ప్రేమయు, ఉన్నతభావములును వచనములు మాత్రము గానించెను. దీనివలనను జూడ సర్వభూతములందు తన్ను జూడగలవాడే భగవంతుని ప్రకటితమగుచున్నది. ఈసత్యము నేను నాకునన్నునందు ప్రేమించుచుందును. మీరు దానినంగీకరించి నందులకు సంతోషమగుచున్నది.

విశ్వమాతృపూజ

వైవాదేశము ఆహ్వానము సంగీకరించి నేను అచటికి బయలుదేరుటకు ముందు వారి భారతకవిత్వయందేమి యొసంగునని తలం చిలో తెలిసికొనిన సహాయకరముగ నుండును. ఆ దూరదేశముల కు వందేవతారోదనమును మాత్రము దీసికొని పోవును నని పొరబడవలదు. అన్ని జాతులకు అందరును సమ్యక్తము విశ్వమాత యొక్క పూజాసందేశమును దీసికొని పోవుచున్నాను. నేనీవని జేసినయెడల దేశమునకు తగిన శ్రుతి ఉన్నదని నగుదును. ఈదేశము తం ద్రీని గూర్చి యిట్లు ప్రార్థించును. “ఆహవానత్యము తెలిసికొ నుమానమును మోసంగుడు నీచే మాతం ద్రీవి. మావిధేయతను నిజమైన దని నమ్ముడు” ఈదేశమునకును నితరదేశములకును మధ్యగర్వము అభిమానములను గోడనెత్తముగగట్టినయెడల అది అసత్య మగును. ఇట్టి విభాగము జేయునెడల “నాయనా, నీచే తం ద్రీని మాకావిజ్ఞానమును అంతరాత్మయునొసంగుడు. మావిధేయతను నిజమ నెమ్ముడు” అను ప్రార్థన పోవును. ఈ ప్రార్థనమును పూర్వము సల్పిరి. దానినే మనమవుతు విశ్వమానవైత్యకున కొసంగవల యును. నేను ఈ ప్రార్థనమును ఇతర దేశములకు దీసికొనిపోయి పూర్వమునుండియు వచ్చినట్టి యాహవానదేశమును ప్రసరింప జేయుట నాధర్మమై యున్నది.

తవీంద్రుని సందేశము

“ప్రపంచమంతయును నేను జెప్పదానిని వినుడు” కాని మీకు జెప్పదాని వివరలెని ప్రపంచమంతయు నేను గోరుచున్నాను. “మీరు కాశ్యోతపురుషుని పిల్లలు. మీరందరునుగూడ అంతే. మీరందరును సృష్టములో నివసించెదరు” అని నేను మీకు జెప్ప చున్నాను. ఇట్టి పిలుపు మన పూర్వులనుండియే వచ్చినది. “మీరు ఆపరమకాశ్యోత పూజకుని పిల్లలు” మానవత్వమందరకును ఆకారము నొసంగిన ఆపరమ మహాసంతపూరుషుడెవ్వడోదా! ఆయనకు అంధకారము అజ్ఞానము ద్వేషము రాగము లేదు. అట్టి తేజోమయుడు ఆహవానతపూరుషుడు అందరకును ఆకారము లొసంగి అందరకును సత్యముగ గాన్పించి అందరహృదయముల లో ననించియుండును. ఇట్టి మహాపూరుషుని సందేశము ఒక్కటి యే యెన్ని కష్టములబడియినను ఎన్ని సముదాయముల ఎడారులు దాటియెగన దీసికొని పోదగియున్నది. అదియే నా ప్రార్థనము. (కార్నము) ఎవరికి వారు తమలో దాము ముడిచిపెట్టుకొనునెడల సత్యమును తెలిసికొనిన చెప్పటెట్లు? ఇతరులయందు గూడ నిన్ను జూడ గల్గితేనే సత్యమును తెలిసికొన గలవు. ఈసత్యము ను భారత దేశముకునొసెను. ఈసందేశమును ప్రపంచ మంతయును తెలియజెప్పి వ్యాపింపజేయుటయే నేను చేయబూజన కార్యము. ఈతేజస్సు మీలో అందరలోను ఎప్పుడును నెలుగుచుండెను. దీనిని మీరు దాచియుంచుతిరి. విక్రమాద్రిత్యు డెక్కడ నున్నాడు? అయన సౌభాగ్యమును అధికారమును దెలుచిన్నామరేమియును లేవు. కాలిదాసమహాకవి కాశ్యోత గ్రంథముల రచించి అనందమును జీవితమును గడపి భారతాత్మ నందు రక్షించెను. ఆయన కవితామహాధుర్యమునందును ఆత్మో కరత్వములందును భారతాత్మ జీవించియుండెను. భగవద్దత్తవర ప్రసాదుడైన యీదేశముయొక్క మహదాదర్శములను మహానా

సమును బయల్పరుపగల్గితి నేని నేనెంతయు కృతకృత్యుడను అట్లునట దానితో నాకు ప్రతిష్ఠ వచ్చునని గాదు ఈయుగమునా నాద్యారా నామాతృ భూమి వరియొక సారి స్వీయ ప్రకటన ము గావించి తనలోనున్న మాహాత్మ్యమును ప్రపంచమునకు ప్రకటింపగలమన్నదను సంతోషమే నాకు గలుగుచున్నది. అందు జరుగునెడల నేను భగవంతుడను సంప్రీతుడ నగుదును.

వైవా ఆహ్వానము

కాని యీలోపల వైవాయంతటి దూరదేశమునుండి ఆహ్వానము వచ్చెనుగాదా మని నేనుమీయెరుట గర్వపడనక్కర ఈ ఆహ్వానమువలన నేను ఉన్నతిని బొందినటుల భావించుటలేదు. దీని సంగీకరింతునా వద్దాయెమియును జెప్పజాలకుంటిని. దానిమాట యటుండుననిండు. నేను నిర్వర్తింపవలసిన కార్యధర్మము ఒకటిగలదు. నాదేశములో ఫలించినదానిలో నుత్కృష్టమని తలంచినదానిని నేను దీసికొనిపోవలయును. మనపూర్వుల ఆదర్శవైఖ్యమును దీసికొని పోవలయును. నన్ను రమ్మని కొరి నవారు వీని సంగీకరింపకపోవచ్చును. వైవాన గాన్పించు నీభౌతిక విజయము వైనికవిజయము రాజకీయవిజయములు జూచి వారి మనస్సులు భ్రమించుచున్నది. ఇట్టివారి వారు నేను ప్రాచీనభారత దేశపు అమూల్యసంకేతమును జెప్పజోవునపుడు వారు వివక పోవచ్చును. నేనక్కడికి పోవునది నాధర్మము అతిముఖ్యమైనదని. తలంచియే ప్రతి గృహస్థునకును అతిథియెడ నిర్వర్తింపవలసిన ధర్మము గలదు. ఎవరికైనను భాగ్యమున్ను యెడల తాను తన కుటుంబముపూత్ర మనుభవించుటకు మాత్రము దాని సుపయోగింపరాదు. అతిథియనగా భవనంతుడే అస్వరూపమున వచ్చెనని యీ భారతదేశములో దలంచెదరు. దాని యర్థమేమి? అందు సార్వభౌమ్యముగలదు. అనుభవింపబోవుచుండగా ఒకడు వచ్చి త్యాగముజేయవలె ననెను. మానవజాతిలో నొకరువచ్చి “సోదరా, నీ అదృష్టములో నాకు భాగమునున్ను” అనెను. ఆ వాక్కు మానవ హృదయమునుండి త్యాగము నెప్పుడును గోడ పరమాత్ముని నోటనుండి వచ్చెను. అందునే అతిథియనిరి. అతిథి భగవత్స్వరూపుడు అం దెంతయో అర్థముగలదు. ఈ దేశములో అతిథులకు భాగము నుంచకుండునెడల వారు సిపాయీలుగను వర్తకులుగను వచ్చి కొల్లగొట్టుకొని పోయెదరు అప్పుడు పూజార్థులగు అతిథులు గానెరరు. మీలో సద్గుణముండి యితరులలో దానిని కనుగొనినపుడే వానితో పాల్గొని ఆనందింపగలవు.

కాంతిని కేతనము, అతిథిశాల

అస్పృశీయుల పేరను భారతదేశముపేర నేను యీ దేశమునందు అతిథిశాలను స్థాపించితిని. అది యీ దేశములోని విశ్వార్థులకు మాత్రమేగాదు. విదేశముల నుండి వచ్చు విద్యులకు అతిథ్య మొసంగబడును. ఎంత దూరవాసులైనను అన్యవృత్తంతైనను భేదములేకుండ నుండెడివారు నేనా అతిథి శాల స్థాపించి విశ్వభారతీయుని పేరిడి భారతదేశము ప్రపంచ మానవజాతి కందరకును జెందినదనియు, భారతదేశము ఆహ్వానించు చున్నదనియు నేను జెప్పచున్నాను. ఈ నాసందేశము యీ విశ్వభారతీయుందు స్వరూపమును దాల్చునటుల ప్రయత్నముల జేయుచుంటిని. ఇందులకు మీ సానుభూతియు సహకారమును గావలయును. మానవులందరి సానుభూతియు సహకారమును నేను యీలోపులానుండగా ఈపని మానవప్రపంచ మంతయును సంబంధించిన దగుటచేత అందరును కలిసి పనిజేతు నలెనని కోరగా అంగీకరించిరి. వారు నా ఆహ్వానము సంగీకరించి యెన్ని శతాబ్దములనుండియో నిరూఢముగనున్న స్థానము నకు వచ్చిరి.

ఈ సంస్థ లీడరుగనున్నది. నీ విశ్వ భారతి భాగ్యవంతులగు ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయములతో పోలికకు రాదు. కాని యెంతటి డ్రైమెనును ఎన్నిలోపము లున్నను వాకు నా ఆహ్వానము సంగీకరించినట్టి యిచ్చటి పండితులతో సమాగమ మగుటవలన లాభము బొందియుని యంగీకరించిరి. వారు మాకున్న నెక్కువ. ఎవరికిదలి యును విజ్ఞానీతో గాకుం డ సమతతో వచ్చిరి. నే నీ కార్యనిర్వహణమునే పూనుకొని యుంటిని. దీనిని నాభంజివ్యక్తి కొక్కనికీ వదలివేయక అందరును నాపనియని దిగవలయును. నేను కవినీతపు మరేమియును కాదు. నేను కాంతముగ ఒంటరిగా శాతపోభూమికిబోయి ప్రపంచమంత టను లాభములేక స్వల్పములగడోచు పద్ధతుల బాడుకొందును. నేను వచ్చిపోవులోపల నా కా విక్రాంతి నొసంగవలయునని మిమ్ము గోరుచున్నాను. నేను ఏకాకినై యున్నపుడు నా భావగుర్ధిని సత్యమును భావమునందు ప్రకటింపగల్గితి నేని, ఆ ఒంటరిగనున్నపుడు భగవంతుని సాన్నిధ్యమున నున్నటల దలంచెదను. అప్పుడాయన జెప్పినటుల జేయుదును. మరల నింకొక సారి యడుగుచున్నాను. నన్ను యేకాంత విక్రాంతిని బడయ నిచ్చి మీ రీసంకేతమును వ్యాపింపజేసి నన్ను మనదేశమును అంధకారమున బడియుండకుండునటుల జేయుదురగాక! (దీర్ఘ హస్త కృతములు)

సత్యమూర్తి :- న : — సర్వ రూపి మృత్యువును
సమవేశాలి. ఇద్దరు ముఖములు ఉపాసకములముగారి ను

హాపుయ్యకొరె. ఇది సుహాపుయ్యగారు. ఆపోజనువర్త
మావారు ఆతేదీయెటకు పీటలేనివిధమున విల్లును మార్చుట
యందు.

ఇట్టి విల్లులవల్ల లాభముండదు

గౌరవనీయులగు రాజుగారు కేటము తాత్కాలిక విజ
రాము కోరక రాష్ట్రమునకు రాక కొరతముగా
లారము ఉండవలయునని ఉద్దేశించి న చాతీ విల్లును
ప్రవేశపెట్టియుండదు. ఇట్టి విల్లులవల్ల నిజముగా లాభముండ
యినది. ప్రభుత్వప్రాముఖ్యమును ఆచరణముగా నుండునట్లు
ఈరాసునకుకొరెను, మంత్రికొరెను, వర్తమానకొరెను (కనా
భిప్రాయము బలపరిచియున్నది. ప్రజలు ఈవిల్లును అంగీకరించుట
లేదు. ఈరాసునకుకొరె దీనివల్ల ఏకపక్షమున పర్యవసానము
విషయమై నాకెట్టిసందేహములేదు. ప్రజలయందు ఆందోళనము
ప్రబలమగుచున్నది. ఇదే ఈచట్టము దర్శనమగుచున్నది నాకు
నమ్మకమున్నది.

శాసనసభ్యుల ధర్మము

శాసనసభ్యులు తమ నియోజకవర్గముల అభిప్రాయముల
ను తెలుపవలసినవారేగాని తమస్వంత్ర అభిప్రాయములను తెలుప
దగినది. ఈవిషయమై తమ నియోజకవర్గముల అభిప్రాయమును
తెలిసికొనుటకు గౌరవసభ్యులకు ఆవకాశము లేకుండదు. తమ
కు ఇష్టము వచ్చిన విధమున సమస్యలను నిర్ణయించుటకు గౌరవ
సభ్యులకు విన్నవించుచున్నాము. అందుకే కొంతమంది ఇతరుల
కలయినది కొరవడినది.

మహమ్మదీయ సభ్యులు

మహమ్మదీయసభ్యుల కొరతను పూర్తిగా పూర్తి
నమనరించి యుండిరి. ఒకేవిధమున హిందువులు తమ మతమున
కు సంబంధించిన విషయములందు ఆక్షేపించిన మహమ్మదీయుల
ఆక్షేపణలను గౌరవించవలయునని నిర్ణయించబడినది.
హిందూమహమ్మదీయుల మైత్రీ ఇదియాలాగౌరవముగావున మహా
మ్మదీయులు ఈవిషయమై ఆపోజనువర్తమువారికి ప్రోత్సహ
నలయినది కొరవడున్నది. (కరతాళభర్తలు)

సభ్యులగుటకు ఉపసభ్యులను ముగింపగానే 2121
కేటపిల్లెగారు ఉపసభ్యులమై సభ్యులుగా పునఃప్రవేశించియున్న
వి కొరె.

1925 సంవత్సరము మార్చివరకు ఈవిషయమై చర్చ నిలు
పడుచున్నది. రామరాజురాజుగారి ఉపసభ్యులమై సభ్యులు
లు పునఃప్రవేశించెను. 41 రు అనకులమును 60 మంది ప్రతి
కులముగను సభ్యులుగా నిలిచిరి. ఇరువురు కుటుంబములు నుండిరి.

అనుకూలురు

ఎన్నుకొబడినసభ్యులు

- (1) చల్లపల్లి జమిందారుగారు, (2) అప్పారావుకెట్టి
గారు, (3) మహా బలపాదగారు, (4) మాధవరాజుగారు,
- (5) ప్రభాకరరెడ్డిగారు, (6) డాక్టరు సతీశమొదలిగారు,
- (7) రామలింగంకెట్టిగారు, (8) రామలింగారెడ్డిగారు, (9) ఎ.
యస్. కృష్ణారావుగారు, (10) బి.వి.హరారాజుగారు, (11) చి
దంబరాజుగారు, (12) కోటికెడ్డిగారు, (13) రామరాజు
రాజుగారు, (14) అంజనేయులుగారు, (15) విశ్వనాథరాజు
గారు, (16) గంగారాజుగారు, (17) యస్. మల్లయ్యమొదలి
గారు, (18) డాక్టరు నువ్వారాజుగారు, (19) గోపాల
మిశ్రుగారు. 20. నరసింహ చౌదరిగారు. 21. పెద్దిరాజు
గారు 22. వెలిగిరి గౌండ్లగారు 23. రంగారావుగారు
మొదలిగారు 24. బ్రహ్మగారు 25. కేశవరాజుగారు 26
మాగంటి కేశవయ్యగారు 27. సేతుకర్తం అయ్యగారు 28. ఆర్.
శ్రీనివాసయ్యగారు 29. స్వామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు 30
వెంకటరమణ అయ్యగారు 31. సత్యమూర్తిగారు 32. అదివారా
య్యకెట్టిగారు 33. డాక్టరు యు. రామారావు. 34. రామేశ్వర
రావుగారు 35. వెంకట పతిరాజుగారు 36. విక్టోరి వె.కంఠ
ర్మగారు 37. మారుతు సాహెబుగారు 38. కమలామయ్య
మూసాసేబుగారు 39. మహమ్మదు సాహెబుగారు 40. ఉప్ప
సాహెబుగారు

నామినేటెడ్ సభ్యులు

41. నారాయణ సంబూద్రిపాడుగారు.

ప్రతిపక్షము

ఎన్నుకొబడినవారు

- (1) అదిగొండగారు (2) అయ్యగారు (3) రామరాజుగారు
- (4) భాగవత రావుగారు (5) సర్. కె. రామారావు కెట్టిగారు
- (6) ఎల్లప్పు కెట్టిగారు (7) ఎలిరాజుగారు నాయకులు గారు

- (7) కృష్ణ స్వామి నాయకులు గారు
- (8) మార్తాండం పిల్లెగారు (9) మహమ్మదు నాయకులుగారు
- (10) పి. మల్లయ్య మొదలిగారు (11) పొన్నసామి నాయకులు
- గారు (12) పొన్నసామి పిల్లెగారు (13) రత్న స్వామి గారు
- (14) పి. జి. రాజుగారు (15) రామస్వామి మొదలిగారు
- (16) జె. డి. సామయ్యగారు (17) కిలారాజు కెడ్డిగారు
- 8 కేశవారెడ్డిగారు 19. చావడి నువ్వారాజు పిల్లెగారు 20. పి.
- కేశవపిల్లెగారు 21. కేశవరావుగారు 22. వెంకటాచలం పద
యాదిగారు 23. కృష్ణమ నాయకులుగారు 24. విజయరావుగారు
- మొదలిగారు 25. వెంకటరంగారెడ్డిగారు 26. యాచ్య ఆదిగారు
- 27. రమాభు సాహెబుగారు 28. అయ్యగారు అదిగారు 29. చావడి
బుల్ల సాహెబుగారు 30. మహమ్మదులూరు మరకయ్యగారు
- 31. నూగ్యనారాయణమూర్తి నాయకులుగారు.

మంత్రులు - కార్యదర్శులు

- 32. గౌ. పాపయ్యారాజుగారు 33. ఎ. పి. పాపగౌరంగారు
- (34) కేశవపిల్లెగారు (35) అయ్యగారు ఘంటసాలసాహెబుగారు
- (36) అయ్యగారు ఉదయాద (37) రంగ. వెంకట పిల్లెగారు.

ప్రభుత్వసభ్యులు

- (38) సర్. బ్రాహ్మసాంబుగారు (39) సర్. నాథుగారు
- (40) సర్. పి. విల్లుగారు (41) రామస్వామి అయ్యగారు
- (42) దేవిగారు (43) రే. గారు (44) మారుగారు (45) పాడి
- కూగారు (46) నాయకులుగారు (47) అయ్యగారు జెనరాల్ గారు
- (48) గోపాలస్వామి అయ్యగారు.

నామినేటెడ్ సభ్యులు

- (49) నానురు తెలుగుగారు (50) జే. జే. రుద్రుగారు
- (51) తెప్పి వెంకట వర్మగారు (52) మల్లేశ్వరగారు (53) ఒక
కేశవగారు (54) ప్రేమయ్యగారు (55) కళ్యాణరెడ్డిగారు
- (56) పి. రామనగారు (57) పాగరంగారు (58) ఆర్. శ్రీ
- నివాసనగారు (59) నుండరమూర్తిగారు (60) పి. వి. గోపాల
లనగారు.

తలపెట్టెలు

- (1) ఎస్. కె. కె. కెడ్డినాయకులుగారు.
 - (2) ఆర్. పి. అయ్యగారు (నామినేటెడ్.)
- వోటింగు ముగియగానే ఎన్నుకొబడినసభ్యులు ఎంతమం
ది ఎన్ని సభ్యులు నిచ్చుకో తెలుపవలయునని కల్యాణగారు
కోరిక. తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా సభ్యుల నిచ్చినవారలలో
ప్రభుత్వోద్యోగులంతయుతో తెలుపవలయునని సత్యమూర్తి
గారు కోరిక. విశ్వానరాయణకృత్తియ్యగారు సందర్భమున ఇట్టివివర
ములన్నియు తెలుపవలసివిధమున ఈమిటినివివరములను
కూడ తెలుపవలయునని రామలింగ కెడ్డిగారు కోరిక,
కేటికెడ్డిగారు ఉదయం వివరములను తెలుపుటకు అభ్యర్థన
అంగీకరించెను.

కార్యవిధానము

అటుపిమ్మట కార్యవిధానము ఎటు జరుగవలయునో
తెలుపవలయునని అభ్యర్థనకు అద్యక్షులు జెనరలు గారిని కోరిక,
గవర్నరుగారి సూచనలను అభ్యర్థనకు వోటుకు పెట్ట
వలయుననియు, సభ్యులు ఆ సూచనలపై చర్చ సరిపి అంగీకరించి
న అంగీకరింపవచ్చును నిరాకరించిన నిరాకరింప వచ్చునుగాని
సభ్యులను మాత్రము ఉపసాదించుటకు పిలువ లేదని చెప్పిరి.

మొత్తము సభ్యులు ఆక్షేపించు ఇట్లు చేయుట కాన
శ్రా. ముస్లిం గౌండులకు భంగకరమనియుఅభ్యర్థనకు కాసన
తివ సభ్యులను కాపాడ వలయుననియు నిబంధనల
ముగతించి ఈ విషయమై ఈ సుప్రార్థాధికారము అభ్యర్థన
కున్నవనియు సభ్యులను పసాదిం అభ్యర్థనకు అంగీకరింపవల
యుననియు వాదించెను.

కేటం అభ్యర్థనకు అద్యక్షులు జెనరలుగారి వాదమును
అంగీకరించి ఇందులకు కావలసిన వివరముగా తెలుపుచు నేటి
దినము నిర్ణయమిచ్చుచున్నది చెప్పిరి.

అంతటితో కాసనభ సభ్యులకి అపదలజేయబడినది.
మరల నేటిదినము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

నేటి దిన చర్చ

ఏ. వెంకటేశ్వరరావుగారు: కాసనభ ఈయనయొక్క మరల 11 గం
టకు సమావేశమయ్యెను. గౌ. జి. వి. ఎస్. డి. స్వామియ్యం
పిల్లెగారు అగ్రాధికారమును వహించిరి. నేడు ప్రేక్షకుల
గాయలము కావలసిన భాగముండెను. ప్రేక్షకులలో ఎ. రం
గస్వామియ్యగారు ఎం. ఎస్. పి. రాజా సార్థసార్థియ్య
నింగారు ఉండిరి. గవర్నరుగారు తమగౌరవంతో చాలాసేపు
చూడనియ్యుండిరి.

ప్రారంభమున ప్రోత్సాహమును జరిగెను.

ఒక సమాధానము

ప్రోత్సాహము కాగానే, పి. అంజనేయులు గారు
(గుంటూరు) ఇట్లు చెప్పిరి. నాకు (గవర్నరును ఈ యనరాకము
నిశ్చయించుటకు మీకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. మేము
కొంతమంది ఈ కాసనభయందు సూరసభ్యులము. మాకు ఈ
హిందూకేటాదాయముల విల్లు ప్రోత్సాహమును సంతోషముగా
పునరాలోచనకు బంతుమన మేము తలపించితిమి. ఈ విల్లు చాల
మార్పుమైనది. మరలమంభమైనది. వివరముగవర్తమానకే దీని
అతి ప్రేమముగా చట్టముగానింక నుద్దేశించినట్లు ఉన్నది. గవర్న
రుగారు స్వతేజమునకు బోధనమును సమయమున ఈవిల్లుకు సు
ప్రార్థనకునై బంతుమండట విచిత్రముగా నున్నది.

పి. రామస్వామి మొదలగారు: ఈయనవార్యు
లు ఎందులకో నాకు తెలియకున్నది. మనకి చర్చ ఏంబద్ధము
ననో తెలియకున్నది.

అభ్యర్థ: గుంటూరు సభ్యులే తెలుపుచు నేను అను
కొంటిరి. నిన్నటిదినము కొంతసభ్యులందీ ఏకపక్షం పెట్టిపోయినది
యే నేటిమొంట్లు వెంకటేశ్వర రెడ్డి న ని నిన్న
అయ్యగోనందన ప్రోత్సాహము కాగానే ప్రేమమొంటిం ఒక
గుట కిచ్చుకకకాక మొనగిరి.

అంజనేయులుగారు: విశ్వానరాయణగారు నిశ్చయముగా నా
యలరాటునాకు. నాకెప్పుడు లేదు. ప్రోత్సాహము ఏల
ఈవిషయమై నిన్ను కుట్రముగా నుండినదియు నేను తెప్పవలసి
లిని. అంతియగాని ఎకమున కథనందీ వెళ్లలేదు. అభ్యర్థుని
తో నేను ఈ అభిప్రాయమును మరలొక సభ్యులముగా తెప్ప
వలసిలి.

కమిటీలు

సె. కాన్స కమిటీ: ఈ కమిటీ సేర్కొనబడిన సభ్యులు ఎ
న్నుకొనందరిని అభ్యర్థనకు తెప్పెను. ఎ. ఆర్. సేతుకర్తం
అయ్యగారు, పి. రామస్వామి మొదలగారు, ఎ. కే. వెంకటకెడ్డిగా
య్యగారు, పి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు, తూ. వర్మగారు, మూ
ర్తాండమిల్లెగారు.

కమిటీ అగ్రాధికారులు కమిటీ: ఒక. కే. కేశవంకెట్టి,
పి. అంజనేయులు, విశ్వనాథరాజు, జి. వి. గోపాలం, అయ్యగారు
ఆలి, చిదంబరనాదాం మధనరాజు నిల్వనగారు.

హిందూ దేవదాయముల విల్లు

గవర్నరుగారి సంతకములొని సభ్యులకు సభ్యులను
బంతులకు కాసనభ్యుల కకకాకము లేదని అభ్యర్థనకు నిర్ణయం
జెను.

అంతట సభ్యులపై చర్చజరిగెను. మరలాను సభ్యులు
లోని కేటాదాయములను తప్పింపవలెనని మొదటి సభ్యులను
జి. ఎం. సరసింహారాయలుగారును ఆయనగర్వ కృష్ణారావుగా
రును ప్రతిభాజిరిరి.

కృష్ణారావుగారు ప్రతిభాజిరిరు, విల్లును ఆపియుం
చుటకు తమ కకకాకముల నొసంగవలెనని, ఏ విధముగా నైనను
ప్రతిభాజిరిరుటకు తమ తొందరకృష్ణ మనియు కృష్ణారావుగారు
చెప్పిరి.

గవర్నరుపై చర్చ ప్రారంభము కాగానే ఆపోజనక
వర్తమానందీ మార్గకు తప్పిమిగిలివారందరను తేలిపోయిరి.

సభ్యులు వోటుకు పెట్టగా, అంగీకరింపబడెను. సభ్యుల
కు 41 మంది అనుకూలముగా, 11 మంది తలపెట్టెలనుండిరి.
ఎకరను ప్రతికూలముగా తేటండిరి. ఆయం చర్చ
కృష్ణారావుగారు, జి. ఎం. సరసింహారాయలుగారు, పి. రంగ
నాథం మొదలగారుగారు తలపెట్టెలనుండిరి.

ఆపోజనకు వర్తమానందీ ఆందోళన లేదనిపోయినందున
తిల్లనిట్లు చెప్పింతుటకు తమకెప్పుడు లేదని సభ్యులను, చర్చ
యంత పాల్గొనుట లేదని కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

రెండవ సభ్యులయొ చెప్పిలేకనే అంగీకరింపబడెను. మం
త్రిగారు, ప్రభుత్వసభ్యులు, ప్రభుత్వనియోజిత సభ్యులు
మాత్రమే అనుకూలముగా వోటుజేసిరి. ఆపోజనకు సభ్యులను,
ఒకప్పురంగనాథం మొదలగారు మాత్రమేయొండిరి. వారును
వోటింగు నందు పాల్గొనలేదు. మహమ్మదీయ సభ్యులను, ఉద
సభ్యులందీ లేదనిపోయినందుకొరకునైనచేదీ జేయవచ్చునా సభ్యు
లకుచాలా శివాజీగారును చల్లపల్లి రాజుగారును చర్చసమయం
మున తేటండిరి.

సభ్యులను అభ్యర్థనకు ఉపసాదించుటయొ, రా. వి. ఎస్
గోపాల స్వామి అయ్యగారు అనుకూలముగా ఒకటి రెండు మా
టలను చెప్పవలయునని చెప్పెను.

గవర్నరుగారి సంతకములొని సభ్యులన్నియు అంగీకరిం
పబడెను.

అంతటితో సభ్యులు ధువారములై తేలిరి.

మంత్రివర్గమువారి యెత్తు

శ్రీధర ఫలాహారానంతరము శ్రీ కొటిరెడ్డిగారు (45వ) గ్రామ కలయకలను గుర్చియొత్తగొనము నుపపాదించిరి. కొటిరెడ్డిగారు ఆహారమును కర్మమునకు చేరినవారు. హిందూజానాదానముల బిల్లు చర్చనందున్నప్పుడు ఆహారమును కర్మమునకు పాల్గొనకుండునందులకు ప్రతికారముగా కొటిరెడ్డిగారి శిర్యాన నుండున్నవన, మంత్రివర్గమువారు పాల్గొనక, బిల్లుకర్మమునకు భగనండి తేదీపోయిరి.

హిందూదేవాదాయముల బిల్లు

సంయుక్తజాతీయవాదులు

హిందువుల సామర్థ్యాతి ఎక్కడ?

హిందూదేవాదాయముల బిల్లును ప్రతిఘటించుటకు పట్టుకొనిన వీలులేనందున, రామకృష్ణగారి యుపపాదనకు ప్రత్యేకముగా ప్రతిఘటించి, ఆయుపపాదన ప్రతిఘటించి యుపపాదన యని అభ్యుక్తుడు ఉపయోగించిన కర్మన సమంజసమైనది. ఆయుపపాదనలో ఫలితము ఈ విధముగా నున్నది.

ఉపపాదనకు అనుకూలురు

ఎన్నుకొనబడిన హిందువులు	85
ప్రభుత్వ నియోజితులకు హిందువులు	1
ఎన్నుకొనబడిన హిందువేరరులు	5

మొత్తము 41

ఉపపాదనకు ప్రతికూలురు

ఎన్నుకొనబడిన హిందువులు (మంత్రిలు, వారి కార్యదర్శులు వనా)	26
ఎన్నుకొనబడిన హిందువేరరులు	9
అధికారులు, ప్రభుత్వనియోజిత హిందువులు	14
అధికారులు, ప్రభుత్వనియోజిత హిందువేరరులు	11
	60

బిల్లుకు ప్రతికూలుముగ వోటుచేసిన 41 మందిలోను 40 మంది ఎన్నుకొనబడినవారు, ఒకరు నియోజితులు. బిల్లుకు అనుకూలుముగ వోటుచేసిన 60 మందిలోను 85 మంది ఎన్నుకొనబడినవారు. 25 మంది అధికారసభ్యులు, ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యులు. ఎన్నుకొనబడిన వారిలో 5 గురు అధికముగనే ప్రతికూలురులో నుండిరి. ఎన్నుకొనబడిన హిందువులకు మాత్రమే మాచిన, బిల్లుకు 25 మంది ప్రతికూలుముగను 26 మంది మాత్రము అనుకూలుముగ నుండిరి. ఇట్లు జూచినను, 9 మంది హిందువులు ఎన్నుకొనబడినవారు అధికముగా ప్రతికూలురులో నుండిరి. సామాన్యముగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులను బట్టి చూచినను, ఎన్నుకొనబడిన హిందువులనుబట్టి చూచినను, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో బిల్లుకు ప్రతిఘటించినవారే అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండిరి.

ఏకసంఖ్యముయొక్క సామర్థ్యాతి యేండ్లవరకు ఆసంఖ్యముయొక్క సామర్థ్యాతి విశేషించి తేలించిన స్పష్టమయ్యెను. గౌరవరాష్ట్రమున కాననసభలో "అధిక సంఖ్యాకులు" అనునాముడుగ నుండిరి గవర్నరుగారు తమసందేశమునందు తెలిపియుండిరి. ఎన్నికలలో ఈ బిల్లు ఎత్తుకొనకర్మ నితాంశముగ నుండెను, హిందూవోటులను బిల్లుకు ప్రతిఘటించుగ నుండిన విషయము ఈవోటింగు ఫలితములనుబట్టి విదితమైనది.

ప్రభుత్వమువారు ఈ బిల్లుకు వోటుచేసి యంగీకారమును జూచిన ఎన్నికలకలకును అవసరమందుగా గవనింకడగిన విషయము.

ప్రభుత్వమువారు మరచివడము లందు కట్టకుగ నుండెనను నిర్ధారణముగ గౌరవము గలిగియుండునని, మైదాని కాకము బిల్లును నిరకరించునని, పార్లమెంటు సాంప్రదానము ప్రకారము ఆహారమును కర్మముగ నేర్పడిన మేము కొరచున్నాము.

ఈ బిల్లుకు ప్రతిఘటించినవారు విమోచనము లేదు. ప్రభుత్వమువారి వలనబడినవల వచ్చినవోటు లేకున్న బిల్లుఎప్పుడో నిరకరింపబడియుండును. ఎవరి కర్మముయందో ఎవరి వలన విషయములకు భంగము గలిగియునో వారు, అంగీకార మున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

ఆగమనము:—నర్. శివస్వామి అయ్యగారు ఈ యుధము మీపట్టుకునకు వచ్చిరి.

కలెక్టరు:—ఎస్. వి. రామమూర్తిగారు రామకాదు జిల్లాకలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

వి. రామరావుగారికి 12 నెలల సెలవుగలదెను.

నెదర్లంపుకాన్సులు:—మద్రాసులో నెదర్లంపుకాన్సులుగనన్న డబ్లియం. జే. యు. టి. బి. బి. గారు రెయిన్ బోగమును మార్చి 5 వ తేదీనుండియు స్వీకరించిరి.

లాడిపార్వమెంటు:—డి. బి. ఆర్. రామచంద్రరావు గారు ఇతరకార్యములకు నియమింపబడుటచే వి. టి. కృష్ణమూరతిగారు మద్రాసుప్రభుత్వమున లాడిపార్వమెంటు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

గవర్నరుదంపతుల ప్రయాణము:—కెల్లింగ్ డాక్టరు ప్రభుత్వమును మద్రాసునుండి ఏప్రిల్ 8 వ తేదీ సాయంత్రము 5:30 గంటలకు సెంట్రలు స్టేషను నుండి సెవలూరునుగో బయలుదేరి పోయెను.

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ, ప్రదర్శనము:—ఈసంవత్సరము 14 వ అఖిల భారత ఆయుర్వేద మహాసభ సింహళములో కొలంబోలోనుండి అనంతకళాశాలము నుండి ఏప్రిల్ 25, 26, 27 తేదీల యందు జరిగెను. ఆరోజులలో నీ ఆయుర్వేద ప్రదర్శనముగూడ జరుగెను.

శ్రీ మద్రామాయణ కాలక్షేపసభ:—బ్రహ్మశ్రీ ముఖ్యమంత్రిగారు (శివరాత్రి) కనిపాదము 5 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు కృష్ణపురాముని టౌన్ కువిధి నెం 49 గృహమున శ్రీరామకృష్ణాభిషేకమున కాలక్షేపము చేసెదరు.

ఎక్కువ భక్తిమార్గ సభ:—ఈసభ యామాన్యమున తెలుగు సంవత్సరాది పండుగ 5 వ తేదీ కనిపాదము సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ పండిత కృష్ణమూరతిగారిచే ఎక్కువ గంతులకై శోధింపబడిన నెం 63 గృహమున రా. బి. ఆర్. సి. రాజగోపాలాచారిగారి మంగళాలో కుచే ఆహారాభిషేకము వారికధను కాలక్షేపము గాడిచెదరు.

కెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఈనెల 5 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5:30 గంటలకు గోవిందపు నాయని వీధిలో నన్న సా.దర్శనములనందు యాసభ వారు బిల్లుగూర్చి లేక చింతామణి నాటకము ప్రదర్శించును. యస్. ఎ. మాన్సి నుండరసాస్త్రి, యం. జే. కారూరి, జి. రామచంద్రయ్య, కె. శేషగిరి రావుగారు వరుసగా విలపముగ, చింతామణి రాధ నువ్వికెట్టి పాఠిలను ధరించురు.

కన్నడవరదల నహాయనిధి, మద్రాసు:—ఈనిధి కార్యదర్శి యిట్లు (వాయుమన్నారు:—కన్నడవరదల విరాళములలోను శ్రీనివాసములకెంద అధ్యక్షుని పంకిరి జిల్లా పేట జిల్లా, కాలాకాబోర్డుల దేవులు బంధువులు. ఆ నిధి 1928 నవంబరు అఖిలకేముగలపబడినను బోర్డులు ఆ తరువాతనే యొకము జేరిన మొత్తములకొరవడెను. ఈనిధిని ఆహారయోగించిన విధము అమృతము అక్కంటులు కనిపించునందునకులలర యానిధి యొకము అవసరమందుకు కన్నడవరదల. కావున యొకవిధము కన్నడవరదలనహాయనిధి కేమియును కలగవచ్చునో దొరుకొన్నాను.

సామంతి వాచకము ప్రభుత్వమువారి బట్టి కాన నమలను మోసగలరాకే ఇతరకాలము కరణము ప్రభుత్వమువారి అవలంబించుచుండిన విభానముకు ప్రతిఘటించుగ నుండెనని గూర్చి, అపొయికమైనదియు మాకు తోచుచున్నది.

దింతలపాటి వేంకటసూర్య వరసింగ్ గూరజు.

గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి

వాగ్దానములు-మదనపల్లె

ఇంతటి. శివరామరావుగారు రు 4-0-0, ముళబాగ్ రామరావుగారు 3-0-0, క. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు 1-0-0, శేనాటి వెంకటనారాయణగారు 1-0-0, యాదాళం లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు 1-0-0, శ్రీ గాంధీభట్ల 1-0-0, సత్రసాల రామయ్య శ్రేష్ఠిగారు 1-0-0, గంగారపు వెంకట్రమణారెడ్డిగారు 1-0-0, పి. నారాయణరెడ్డిగారు 1-0-0, న. రామిరెడ్డిగారు 0-8-0, ఆర్. సర్వరావుగారు 0-8-0, మాకం రామసుబ్బయ్యగారు 0-8-0, జెట్టి కృష్ణయ్యగారు 0-8-0, పి. ఆదివారాయణయ్యగారు 0-8-0, ఆర్. కృష్ణారెడ్డిగారు 0-4-0, పి. రంగారావుగారు 0-4-0, జి. సంతోజిరావుగారు 0-4-0, వి. శేషచార్యులుగారు 0-4-0 జెట్టి నారాయణస్వామి వర్మగారు 0-1-0 యస్. కె. నారాయణశర్మగారు 0-4-0, గాజుల కృష్ణప్ప శ్రేష్ఠిగారు 0-4-0 యం. వి. పాపన్న సప్తగారు 0-4-0 తలపుల. భీమరావుగారు 0-4-0 పప్పిరెడ్డిపల్లె. శేషగిరిరావుగారు 0-4-0 అర్చకం. రామచంద్రభట్లగారు 0-4-0, క. అన్నయ్యచార్యులుగారు 0-4-0 వి. కృష్ణమూర్తిగారు 0-4-0 మాకం. కృష్ణప్ప శ్రేష్ఠిగారు 0-4-0 నంబూరి. వెంకన్న శ్రేష్ఠిగారు 0-4-0, యం. రామమోహనరావుగారు 0-4-0 శ్రీ గాంధీసేవకుడు 0-4-0 జి. వెంకటసామిగారు 0-4-0 యస్. భారత్ వలీసా హెబ్ గారు 0-4-0 కదిరి. 'సుబ్బయ్యగారు 0-4-0 యస్. భాగీరథిబాయిగారు 0-4-0 కదిరి. కృష్ణచార్యులుగారు 0-4-0 కొప్పరం. రామయ్య శ్రేష్ఠిగారు 0-6-0 విద్యాధిపతిగారు న. రామిరెడ్డిగారి వాగ్దానములు 2-8-0 మొత్తము. 24-14-0.

భారత క్రైస్తవులు - భారత జాతి:—భారత క్రైస్తవ శసంఖ్య యామాన్యమున నిన్న సాయంత్రము జే. డి. సామ్యూలుగారు యం. ఆర్. సి. యువజన క్రైస్తవ సంఘాలయమున "భారత క్రైస్తవులు - భారత జాతి" విషయమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. డాక్టరు ఏ. సి. ఆకిరాడ నాదారుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపన్యాసకులు ప్రధమముగ కొంత ప్రసంగమైపినపిమ్మిది భారతజాతి యేర్పడుచున్నదనియు, అందు భారత క్రైస్తవుని స్థాన మెక్కడనున్నదో విచారింపవలెననియు జెప్పిరి. జాతి యేర్పడకపోయినచాలమంది చెప్పిరి. ఏమైనను ఆది యేర్పడుచున్నది. భారత క్రైస్తవులు యీ జాతి కేము తోడి యనినాడ భావించవలయును. విదేశములకు పోయి వచ్చిన భారత క్రైస్తవులు అక్కడనే బాగున్నదని చెప్పుదురు. వాటికి తమదేశమును గూర్చి యేమియు తెలియవలదు విచారించుచున్నది. భారత క్రైస్తవులు యీజాతి తమదని గర్వపడవలయును. భారత క్రైస్తవజాతి అనేక జాతి మత ఫలితముల కలయిక యేర్పడును. అందుకు యెట్టి విధేయము లేకుండ నుండవలెనని ఆయన యాద్యపించెను. తాము అధికములను కలంపరా. క్రైస్తవజాతికి సంఘసంస్కారము ననుకూలమైన దిన్నయు నున్నది మొదటిరోజులలో హిందువులు కలంపడినారు. కాని యుగవల్లులేదు. ఇప్పుడు వారి కర్మము, దీక్షము, మాధ్యమ, ఆత్మ ప్రతిష్ఠ వాకము జేయుచున్నది. వారు ప్రజలలో మంచి పనులు బడిగల్గి యుండవలె నన్న ప్రయత్నతో కలసి యిందీ నిజమైన క్రైస్తవులుగ, కండి అన్నిరంగులు వారి శేకముచేయును, హిందువులతో నుచుచు దీయు. తోను కలసియు నుండవలయును.

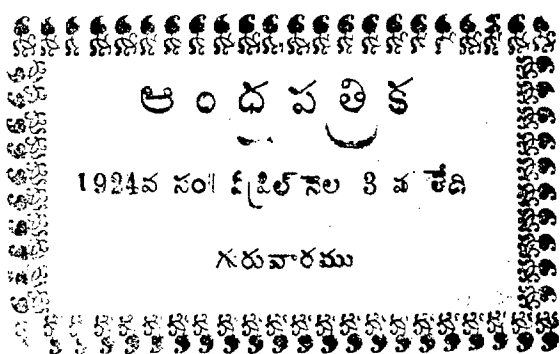
అధ్యక్షుని ప్రసంగముతో సభముగి నెను.

భారత వైద్యసంఘము:—ఈ సంఘసంస్కారములకు సంఘ సమావేశము నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు డాక్టరు లక్ష్మీరతిగారింట్ల జరిగెను. అధ్యక్షుని సభ్యులందరూ వచ్చియుండిరి.

భానుబహదూర్:—మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు బహదూరుగారు కర్ణాటకవహించిరి.

అంజలి సంఘముయొక్క ఉపసభ్యులు చర్చించుట అంగీకరింపబడినది. ఆందు ముఖ్యమైంది సభ్యులమునకు అర్హత చందాలనుగూర్చియు, కాళినిర్మించుటయు గూర్చిన నిత్యము ముఖ్యమై:వుండెను.

బాంబయి, ఏప్రిల్ 2:—బాంబయిలోని కథియవారు పాదము, ఈదినమున నర్. ఇక్రీమ్ సాహెబులగారి యధ్యక్షత క్రింద కమాకేమై మార్చిసంఘాసాధికుని సన్మానశ్రేణు సన్నిందిరి. (ఆ. పే.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 3 వ తేది

గురువారము

రవీంద్రుని సందేశము

రంగూనునగరమునందు మహాకవి రవీంద్రుడు దెలిపిన సందేశము, ఎల్లెడలను మారుమోగక మానదు. రవీంద్రునిసందేశము యూరపున కెంత యునరమయ్యెనో, ప్రాచ్యఖండమునకును అంత యునర మగుచున్నది. రవీంద్రుని దృష్టి కేవల పాశ్చాత్యదృష్టి యని దలచుట పొరబాటు. తవీంద్రునికి జాతీయతగోచరింపకపోలేదు. కాని సత్యమును గ్రహించుటకు రెండు మార్గములు గలవు. వ్యష్టినుండి సమష్టిని గ్రహించవచ్చును. సమష్టినుండి వ్యష్టిని కనుగొనవచ్చును. రవీంద్రుడు రెండవ మార్గము నవలంబించి విశ్వసత్యమును గ్రహించెను. జాతిమతముల భేదముల కతీతమైయుండెడి నాగాయనస్వరూప మతనికి గోచరించెను. హిందూదేశముయొక్క ఉన్నతాదర్శము నతడు కనుగొనెను. దానినిగాంచి, రవీంద్రుడు దానందించుచున్నాడు. శీతములను రచించుచున్నాడు ఏతత్సందేశము నన్ని మూలలను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. జాతుల ప్రత్యేకతగాని, వివిధజాతులలో భేదగడ ద్వేషభావముగాని మరళిమానముగాని, రవీంద్రుని కక్కరలేదు. ఆదర్శపురుషుల జీవితమును మామూలుమాత్రముల ననుసరించి గ్రహించుట దుర్లభము. రవీంద్రుడు కవియగుటచే, ఉన్నత శిఖరమునుండియే, ధరాతిలమును వీక్షించును. అతని దృష్టికి అంతయు రమ్యమగు పచ్చని బయలుపలె గాన్పించును. నిమోక్షాన్నతములు, గనుపింపవు. విభేదములు పొడగట్టవు. సర్వమునుండరముగనుండును. అట్టి సౌందర్యమును వర్ణించుటలో రవీంద్రునికి రవీంద్రుడే సాటి.

శిఖరమునుండి క్రిందకుదిగి నస్తువులను పరికించు నపుడే, విభేదములు గనుపించును. కార్యాచరణకు దిగినపుడే, కష్టములు పొడగట్టును. దుఃఖము బహుళమగును. ద్వేషము పెరుగుట కవకాశముగలుగును. ప్రాపంచికయాత్రలో బడి కొట్టుకొనెడి వారికి ఆదర్శమును గుర్తించుట దుర్లభమగును. తమపరిమితిని దాటి, దృష్టిని వెలుపలకు బయలుపెట్టవలెను. ప్రపంచవాసనలలోబడి నలుగురు చున్నవారికిగాని, జాతీయభావము బలీయముగ నుండదు. స్వర్థవలన సిభావము మరింతబలపడుచుండును. రవీంద్రుని వంటి మహాకవి, ఆదర్శగీతములను పాడుచున్నపుడు, సామాన్యజీవితము ఉన్నతగతి జెందును. విశ్వజీవితముతోగల సంబంధమును గ్రహించును. రవీంద్రునికి ఆదర్శజీవితమునకును జాతీయజీవితమునకు గల సంబంధము పూర్తిగ అనుభవములోనికి రాకున్నను, అతనిసందేశము మానవకోటికి విశాల దృష్టి నొసగగలదు. రవీంద్రుడు తన ఉన్నతజీవితము నుండి క్రిందకు దిగుచో, ప్రపంచదుఃఖమునుగాంచి సహింపలేకపోవచ్చును. ఆదర్శములకును ప్రత్యక్ష జీవితమునకును సమన్వయము గుదురక, అతని మనము సత్కీర్తనపడవచ్చును. అందుచే రవీంద్రుని స్థానమును కదలంపక, అతనిగానమున కంత రాయము గలిగింపక, వినుచుండవలెను. కవిశ్వరుని ఆదర్శములను సామాన్యజీవితములో ప్రతిఫలంప

తనెదము. రవీంద్రుడు జాతీయతయొక్క ప్రాముఖ్యమును గ్రహించి గ్రహింపకపోనీ, మనకు బనిలేదు. అతడు చూపెడి ఆదర్శము, సామాన్యులకు గూడ అనందము గలుగజేయక మానదు.

తనజీవితోద్దేశ్యమును రవీంద్రుడేసూచించెను. తాను కేవలము కవిమాత్రమేయనియు, ఋషినిగాని ప్రవక్తనుగాని గాననియు, మానవులను నడిపించెడి రాజకీయ నాయకుడనుగాని, మానవులను సంహరించెడి సేనానిగాని గాననియు, రవీంద్రుడు వెల్లడి చేసెను. సామాన్యనిదృష్టికి గనుపించెడి వికారరూపములు కవిశ్వరుని సత్రమునకు గనుపింపవు. వీనినన్నిటిని కప్పిపుచ్చుచేడి సౌందర్యముమాత్రము వారిమనో సత్రమునకు గోచరించును. జాతులకు జాతులకు మధ్య వైషమ్యములెన్నియొనగు గలవు. ఒకజాతి వేరొకజాతిని పీడించుటయు, పరులహక్కులను భంగపరచి, తాముమాత్రము బాగుపడవలయుననిచూచుటయు, సర్వసామాన్యమే. కాని, ఇంకనుదూరము వీక్షించిన కొలదియు ప్రతిజాతికిని సద్భావము లేకపోలేదనియు విశ్వగూఢపముల వెనక సర్వస్వరూప మొకటిగలదనియు గనుకట్లును. రవీంద్రుడట్టి సర్వస్వరూపమును వీక్షించుచున్నాడు. దానిని బయలుపరచుటయే విశ్వభారతీయో ముఖ్యోద్దేశ్యము. విశ్వభారతీయందు, యూరపీయను ఇంపీరియలిస్టులు జేరుటలేదు. వర్ణభేదమును, పాటించెడి తెల్లవారు జేరుటలేదు. మానవహృదయము నైర్మల్యమును గ్రహించి, విశ్వమానవ సౌదర్యమును పెంపొందించుట కాసక్తిగల విజ్ఞానధనులు మాత్రమే జేరుచున్నారు హిందూదేశమే, విశ్వమానవాదర్శమునుగూడ. పెంపొందింప బూనుకొనట, మహద్భాగ్యమని ఎంచవచ్చును.

సానారాష్ట్రాధి సంఘములందు విశ్వమానవ భావము పెరుగుటకు మారుగ, పెద్దజాతులబలగర్వ మతీతయించుచున్నది. విశ్వభారతీయటులగాక, మానవత్వమును పెంపుజేయుచున్నది. రవీంద్రుని యాదర్శము, హైందవాదర్శమున కనుగుణ్యముగ నున్న దనటకు నిందియములేదు. "లోకాః సమస్తాః సుఖినో భవంతు" అని హిందువులెల్లరు భగవంతుని వేడుకొనుచుండురు. లోకకళ్యాణము ప్రబలినగాని, జాతీయకళ్యాణము నిలువదని, వారు చిరకాలము నుండియు గ్రహించుచుండిరి. రవీంద్రుని హృదయమున కది అమృతోపమానముగ తోచెను. తన సర్వస్వమును తదాదర్శ పోషణమునకై సమర్పించుట కతడు నిశ్చయించెను. వీరి యాదర్శము, ప్రస్తుత ప్రాపంచికస్థితిలో నిరాధారముగ దోపవచ్చును. త్రాడు బొంగరము లేని యూహవలె దోకవచ్చును. కాని అట్టి సార్వజనిక సందేశము, ఎల్లపుడును వినుపించుచున్నగాని, మానవకోటి సంకుచితమగు వినాశమార్గములనుండి దప్పించుకొనజాలదు. చేసేకీ తప్పేదములను సవరించుకొనజాలదు. రవీంద్రుడు దెలిపినటుల, ప్రపంచమునంతటను సంబంధించిన యొక్కొక్క విశేషము ప్రతిదేశమునుండియు ఉద్భవించుచుండును. దానినిబట్టియే, అన్నిజాతులును పరస్పరసంబంధమును గుర్తించుచున్నవి. విశ్వక్షత్తిని గ్రహించుచున్నవి. భావప్రపంచమునందే, వివిధ జాతులకును సంయోగము గలుగుచున్నది. హిందూదేశ మొసగిన ఉన్నతసందేశము ప్రాచీన కాలమున మానవకోటికి మహదానందము నొసంగెను.

నేడు మరల గాంధీ, రవీంద్రులద్వారా నయ్యది విశ్వవ్యాప్తమగుచున్నది. ధనము, అధికారబలము దప్ప వేరొకవిశేషము లేనిజాతులు నాశనము గాంచునని రవీంద్రుడు నలుకుచున్నాడు. హిందూదేశ మనేక యవస్థల గడచినను, విశ్వ ప్రేమ

నెన్నడును మరువలేదు 'మా నవకోటి యందంతటను తనమామమును గని యానందించిన భారతీయుడు ధన్యుడనుటకు సంధి యము లేదు. రవీంద్రుడు జగజ్జనని నారాధించుచున్నాడు. తనకుగల కవితాశక్తినిందుకై వినియోగించుట కతడు దలపెట్టెను. చీనాదేశమాలకించినచు అలకి పకబోయినను, హిందూదేశ మొసగగలిగిన యుత్తమసందేశము నతడు దెలుప నిశ్చయించెను. చీనాదేశమునకు చాల పూర్వకాలము నుండియు, హిందూదేశము తన సందేశములను పంపుచునే యుండెను. నేడు సత్కీర్తనపూరితమై అశ్వజాతుల దురాశకు గురియై నలిదియున్న చీనాదేశమునకు, మరల రవీంద్రుడు దెలుపదలచిన సందేశము మన శ్వాంతి నొసగునని భావించెదము. గాంధీ రవీంద్రులిరువురును విశ్వసత్యము నారాధించు చున్నారు. గాంధీమహాత్ము డట్టి సత్యమును అణువు నంధును మహత్సనందును గూడ గనుగొనుచున్నాడు. గాంధీ మహాత్మునకు జాతీయభావమనకును, విశ్వమానవ భావమునకును విరుద్ధమేమియు పొడగట్టట లేదు. లోకకళ్యాణము నాశించుచున్నను, జాతీయ భావము ప్రవృద్ధి నొందింపవచ్చుననియు, పరస్పర సంఘర్షణము లేకుండ ఏ జాతి కా జాతి అభివృద్ధి నొందుటకు వీలుగలదనియు, మహాత్ముడ నమ్ముచున్నాడు. హిందూదేశము ధర్మచారమున స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినచో, లోకకళ్యాణము నకుగూడ తోడ్పడుననియు, ఇతరజాతుల కాదర్శ దాయకమగుననియు, మహాత్మునకు విశ్వాసముగలదు. వ్యష్టిద్వారా సమష్టిని గ్రహించుటకు సాధ్యమగునని, మహాత్ముని తలంపు. రవీంద్రునిదృష్టి విశ్వాదర్శమునందు మాత్రమే లగ్నమైయున్నది. జగత్కళ్యాణముద్వారా, జాతీయకళ్యాణము చేకూరునని రవీంద్రుడు తలచుచున్నాడు. దూరమాలోచించిన గాంధీ, రవీంద్రుల యాశయములకు విరోధ మేమియు లేదు. గాంధీ ప్రయత్నములకు రవీంద్రుడును, రవీంద్రుని ప్రయత్నములకు గాంధీయు తోడ్పడుచు, హైందవాదర్శమును లోకమందఃతటను వ్యాపింపజేయుచున్నారు. హిందూదేశము దేని కోల్పోయినను, ధర్మమునుమాత్రము కోల్పోవజాలదు. ధర్మరక్షణకై తనశక్తింతను వినియోగింపకమానదు. హిందూదేశము విశాలదృష్టిని విడనాడిన, తన గౌరవ స్థానమును వదలుకొనవలసి వచ్చును. గాంధీ రవీంద్రుల ప్రయత్నములకు భాతీయులు చేయుత నెసగుట శ్రేయస్కరము.

హిందూ దేవాదాయ చట్టము

మద్రాసు శాసనసభ ఎంత బలహీనమైనదో గుర్తించదలచిన, హిందూ దేవాదాయ చట్టముగూరి నిన్నటిదినము జరిగినచర్చ గాంచిన వెల్లడియగును ప్రాతశాసనసభ వారు, హిందూ దేవాదాయ చట్టము సంగీకరించిరి. దేశమునం దీచట్టముపట్ల ఎట్టి ప్రతికూలభావము ప్రబలెనో జెప్ప నక్కరలేదు. జస్టిసు పక్షమువారు ముందు వెతకల నాలోచించక, యీ చట్టమును కట్టుదలతో కొనసాగింప నెంచిరి. గవర్నరు జనరలుగారియొద్దగూడ నీ చట్టమువలన గలిగెడి యిబ్బందులు వివరింపబడెను. ఏ కారణముచేత నయిననో, మద్రాసు గవర్నరు గారీ చట్టమును వెంటనే యంగీకరించుటకు మారుగ కొన్ని సవరణలను సూచించి వానిని గూర్చిమాత్రము అభిప్రాయము నొసగవలయునని శాసనసభవారిని గోరిరి. ఇట్టిచర్చ మిగుల విపరీతముగనున్నది. చట్టములో నాజే పణి యాంశములు పెక్కులుగలవు. వానినిగూర్చి చర్చించుటకు

శాసనసభ కధికారము లేదు. వెనుకటి శాసనసభ యంతరింగనే బిల్లుగూడ యంతరింపవలెను. అప్పటి చట్టమును ఇప్పుడు చచ్చుచుట పాడిగాదు. కామయ్యసభలో, ఒక సెషనులో చట్టంబడిన చట్టము మరియొక సెషనులో ఒకటిరాదు. అట్టితరీ, కామయ్యసభ మొదలవు డనలే బనికీరాదని చెప్ప నక్కరలేదు. హైందవ శాసనసభలోగూడ ఒక సభలో ప్రవేశ పెట్టబడినచట్టము అసభా జీవిత ముతో నంతరించునని దెలుపబడెను. మద్రాసులో మాత్రము, ఇట్టియాచారము ననుసరించుట కధికారు లొప్పుకొనరయిరి. పార్లమెంటుసభలోని చెడ్డ సాంప్రదాయముల నంగీకరించినను, మంచిసాంప్రదాయముల ననుసరించుటకుమాత్రము వెను దీయు చుండుదు. పునర్విచారణకు బంపునపుడు, బిల్లునంతను పంపియుండవల సినది. లేనియెడల బిల్లును గవర్నరుగూ రంగీకరించి యుండవలసినది. ఇప్పుడు శాసనసభవారీస్థితి సందిగ్ధమయినది. సవరణలకుమాత్రము సమ్మతుల నొసగిన మిగిలినచట్టమునంతను అంగీకరించినటుల అర్థమగును. అంతియగాక చట్టమును తిన్నగ విచారించుటకు శాసనసభకు వ్యవధిలేకున్నది. వచ్చే మార్చి నెలవరకు చట్టము నాపియంచవలసినదని రామనాథరాజుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. అత్యాచారముతోనున్న మంత్రిపక్షమువారు వీరి సలహాలను విందురా? స్వపక్షమునకుజేరిన చట్టపల్లి రాజుగారి హితవాక్యములనయినను వీరువినకబోయిరి. అధికారసభ్యుల సహాయముతో పీఠ రామనాథ రాజుగారి తీర్మానమును నిన్నటిదినము నిరాకరించిరి. నేటిదినము, గవర్నరుగారు ప్రవేశపెట్టిన సవరణల చర్చలో, ప్రతికూలపక్షమువారొక్కరును పాల్గొనక తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ప్రజాభిప్రాయ నిరాకరణ బాధ్యత నంతను మంత్రిపక్షము వారికే వదలిపెట్టిరి. గవర్నరుగారు మద్రాసును విడుచులోపల చట్టమును శాసనము గావించి, సంతృప్తితో వెడలిపోవచ్చును. తమకంతము కొనసాగినందులకు పానగల్గు రాజుగారు సంతృప్తహృదయులు గావచ్చును. కాని, మద్రాసు రాజధాని యీచట్టము నెన్నడును అంగీకరింపజాలదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములలో ప్రజల సమ్మతిని బుచ్చుకొనినగాని, శాసనము గావించుటమిగుల ప్రమాదము. జస్టిసుపక్ష మిదివరకే నామమాత్రమయినది. హిందూదేవాదాయచట్టనిర్మాణముతో దేశమునందు తన పలుకుబడిని పూర్తిగ గోల్పోవక మానదు.

మితవాదనాయకుల దృక్పథము

మితవాదనాయకులు చాలకాలమువరకు లిబరల్ పక్షమువారిపై నాధారపడియుండిరి. ఇప్పుడు వీరిదృష్టి లేబరుపక్షమువారిపై నిలిచియున్నది. లేబరుపక్షమువారనుగ్రహ వర్ణమును గురిపించెదరిని, వీరింకను ఆశపడుచున్నారు. మార్చిమాసపు ఇండియన్ రివ్యూకృత్రికలో, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారివిషయమై ప్రస్తావించుచు, లేబరుకభ్యుదయమును నమ్ముకొనవలసినదని సలహా నిచ్చిరి. లేబరుపక్షమునందనేకమంది ఉదారహృదయులు గలరని వీరు దెలుపుచున్నారు. ఎవ్వరు గాదనిరి? ఇతరపక్షములలోమాత్రము ఉదారహృదయులులేరా? కాని హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు వీరెల్లరు వెనుదీయునంతవరకు, ప్రయోజనములేక. రాష్ట్రమూక్త నాల్గు గారిని, లేబరుపక్షమువారిని శాస్త్రిగారు మిగుల బొగడిరి. ఇంగ్లండు కింకను రాయబారులను పంపవలెనని గోరిరి. స్వరాజ్య సుపాదనకు వీరికి

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథాశక్తి ని తోడ్కుడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు
నేటి వసూలు	13597-14-4
(సాలవరంచందాలు)	6-6-0
శ్రీయశులు ఎ. హయగ్రీవస్వామిగారు	2-0-0
,, సి. హెచ్. శర్మగారు	0-4-0
,, కె. వారాయణరావుగారు	0-4-0
,, కె. జగన్నాథంగారు	0-4-0
,, యస్. వారాయణమూర్తి	0-4-0
,, వి. కొండయ్యగారు	0-8-0
,, టి. రామారావుగారు	0-4-0
చదవవలె వాగ్దానములు	24-14-0
మొత్తము	13633-1-4

తప్ప వేరొకమార్గము గోచరించుటలేదు. సి. వై. చింతామణిగారుగూడ యీ పత్రికయందే తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. వీరికి స్వరాజ్యపక్షము వారి వేగిరబాటు సరిపడుటలేదు. మితవాదసభ్యులగు మోచర్ల రామచంద్రరావు, వేంకటపతి రాజుగార్లుగూడ ఆరికచట్టమును నిరాకరించుటకు తోడ్పడిరిని వివటకు, వీరికి కర్ణకఠోరముగ నున్నది. కాని లీడరుపత్రికకు వ్రాయుచు, వైయరు వురు సభ్యులును తమచర్యను సమర్థించుకొనిరి. సప్తయిలను నిరాకరించుట సక్రమపద్ధతియే ననియి, అవసరమగునపుడు మితవాదులు ఇతరపక్షములకు తోడ్పడుట తప్పుగాదనియు, పీఠస్పష్టముగదెలిపిరి. ఇందుకుచింతామణిగారేమందురో చూడవలయును. మితవాదుల సందేశము వెనుకకులాగుట కిదిమీద సాధ్యపడదని చింతామణిగారికనయినను గ్రహించుట మేలు. లేదు పక్షమువారికి కోపముదెప్పించుట అవివేకమనియు, మరల రాయబారుములు వెడలి యీ పక్షమువారిని వేడుకొనవలెననియు, చింతామణిగారు సలహా నెసగుచున్నారు. వీరి సలహాలు వ్యర్థము లని దెలుపనక్కరలేదు. లాలా లజపతితాయిగారు బాంబాయికానికలు పత్రికాప్రతినిధికి దెలిపినటల, స్వరాజ్యసంరంభము ఇంగ్లండులో గాక హిందూదేశమునందే జరుగవలయును. ఆంగ్లదేశ పక్షముల యనుగ్రహముపై నాధారపడెడి దినములు గలించినవి. స్వయంసహాయముదప్ప దేశవిముక్తికి వేరొక మార్గములేదని స్పష్టమైనది.

సర్దిఫికెట్టు ప్రయోగము

సర్దిఫికెట్టుప్రయోగము సర్వసామాన్యమయినది. అందునుగూర్చి యనుకొనువారే లేరు. రివిన్యూ బోర్డుకు ప్రత్యేకింపబడిన గ్రాంటునంతను శాసనసభవారు నిరాకరింపగ, గవర్నరుగారు గ్రాంటును అవలీలగ సర్దిపైజేసి పునరుద్ధరించిరి. శాసనసభవారి యభిప్రాయమును గౌరవించి, రివిన్యూ బోర్డును కొంతవరకయినను సంస్కరించుటకు ప్రభుత్వమువారు బూనుకొనరయిరి. సంస్కరణశాసనపు నిర్దిష్టత తెల్లమగుటలేదా? తుర్కిరాజ్యము ఆధునికాభివృద్ధియందు చాల వెనుకబడి యున్నదని,

ఇదివఱకు	చందాలు
నేటి వసూలు	5170-8-9
అభిమాని	2-0-0
ధర్మ ఆచలంబకుడు	0-8-0
ఉపహాక కొండలరావు	1-0-0
కట్టా ఆదివారాయణ	0-4-0
హుండి వనూలు	0-4-0
యలమంచి	
అభిమాని	0-8-0
అభిమాని	0-8-0
హుండి వనూలు	0-6-0
కొల్లా కృష్ణమూర్తి	1-0-0
మొత్తము	5176-9-9

యూరపియనులు నిరసించుచుండురు. అట్టితుర్కీలో శాసనసభ కెట్టియధికార మొసగబడెనో, విదేశ వార్తలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. తుర్కీ శాసనసభవారంగీకరించినచట్టము అధ్యక్షుల కనుకూలముగ లేనిచో, ఆచట్టమును మరలనాసభకు బంపవచ్చును. రెండవమారుగూడ శాసనసభవారీచట్టము నంగీకరించుచో, తుర్కీరాజ్యాధ్యక్షుడు దాని నంగీకరించి తీరవలయునని, ఏర్పాటు చేయబడెను. హైందవ రాజ్యాంగవిధానమునకన్న, ఇయ్యది ఎంత విశాలమగు నేర్పాటో యూహింపవచ్చును.

జస్టిసుపత్రిక హెచ్చరిక

స్వరాజ్యపత్రికను చిక్కులలో దెట్టవలయునని జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయినందులకు ఫలితముగ జస్టిసుపత్రిక వేరొక విధముగ నూరడిల్లుచున్నది. పరపక్షదూషణ విషయమై జస్టిసుపత్రిక నీతుల గలపుటమాత్రము విచిత్రముగ దోచును. స్వరాజ్యపత్రికా విమర్శనములను అసలే లక్ష్యపెట్టకుండుట మంచిదని స్వపక్షము వారికి సలహానిచ్చుటయగాక, అధికారులుగూడ యిటులనే ప్రవర్తింపవలయునని జస్టిసుపత్రిక గోరుచున్నది. జస్టిసుపత్రిక మొదటనే యిట్టిహిత మొనగియున్నచో, నిన్నటిదినము శాసనసభలో జరిగిన కాలహరణమున కవకాశము లేకుండెడిది గద!

ఏప్రిలు 15 తేదీ

ఏప్రిలు 15 వ తేదీన కామయ్యసభలో హిందూదేశస్థితిగూర్చి చర్చ జరుగగలదు. లేబరుపక్షము వారు తమ గౌరవమును కాపాడుకొనదలచుచో, చక్కని యవకాశము ఎదుటనున్నది. వారు హైందవాశయములను సానుభూతితో తిలకించెదరని సమ్మతమింతవరకు గలుగలేదు. ముందెటులుండునో చూడవలయును. ఇంతవరకు కెనియావిషయమై, కలోనియల్ ఆఫీసువారిపద్ధతి మారలేదని తెలుపబడెను. హిందూదేశముపట్ల మాత్రము మౌనమే జెందునా?

విదేశవార్తలు

భారతదేశసమస్యలు

జెంకాలువంతుల జీతములు

ఎం. ఎ. రామగారి ప్రకటనము

లండన్, మార్చి 31:—జెంకాలువంతుల జీతములను జెంకాలు కాననసభ్యులు నిరాకరించిరి గాన పరిపాలనను సాగుటకు వేరసములను స్వాతంత్ర్యకాఖిలుమార్చి గవర్నరు కాటికి ఆక్షేపణము చేయుటకు అధికారమును పొందెనని కామన్సువర్గము ప్రకటించిరి.

సంస్కరణచట్టవిధానము ననుసరించి బ్యూరీగారు నూచిందికడకు పంపింపబడిరి. అంతటా అంతటా బ్యూరీగారికి తెలియకలదనియు అవసరమగుచో ప్రభుత్వకాఖిలును సూడగవర్నరుగారికి పాలించుననియు కాటికి గవర్నరుగారు ఉత్తరములు పంపించుననియు రాబట్టె రివ్యూగారు నడిపిరి.

ఈమంతులజీతములను జెంకాలుగవర్నరు మరల పునరుద్ధరించెననియు ఎంబర్లకొరగిరి. అంతటా జేయనివెదల వలె పాలనముజరుగుట ఎటులని వింటర్లక్ ప్రభువు అడిగెను.

మందుగ ఈప్రశ్నకు బదులిచ్చుటకు, పునధిగావలెనని విచారించుచు నుండిరి. జెంకాలు సభ్యులు అధిక ప్రయత్నముతో త్రోసివేసిన గ్రాంటులవలన పోలీసు, ప్యాంప్లస్, జైలులకు అటంకమురావలయు అది సాగుచునే యుండుననియు ప్రకటించిరి.

రామగారి బెర్లిన్ ప్రకటనము

కాననసభలో ప్రవేశించి సభలను విధ్వంసము చేయువలెనని రామగారు బెర్లినుండి 1922 సంవత్సరము డిసెంబరు మాసమున ప్రవేశించిరి. అప్పుడే అది ప్రకటించబడెను. అయినను ప్రభుత్వమును సాగించునని ప్రకటించిరి. కామన్సువర్గమును సూడగవర్నరుగారికి సత్కారమును సూచించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారును అభివృద్ధి ప్రభుత్వమును సూచించిరి. దీనిని సూచించుచున్నది తెలియజేయుచు. ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన భారతదేశ పరిస్థితులను జేయుచు ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదనని కమండరు జేకెఫ్రెయిస్ కర్లకొరగిరి తెలియజేసిరి.

భారతీయులను గూడెములలో నుంచు చట్టము

సర్వోజనీయే

రైల్వేమంతులతోడను దక్షిణాఫ్రికావర్తముల మంతులతోడను, హెర్జోటోను సేనానితోడను కార్మికమును నాడుతున్న కర్షులు గ్రామీణులతోడను భారతీయులను ప్రత్యేకముగా గూడెములలో నుంచు చట్టమును సూచించెను. అందరూ ఈమె జేప్పిన సంగతులను చక్కగ అలంకించిరి. చాలామంది పార్లమెంటుసభ్యులు భారతీయుల కొరతలను పూర్తిగా పూరించి దానికిగాని ప్రభుత్వ సంవత్సరముల బట్టి ఏమియు జేయుటకు ఏమలేదనిరి.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పరిస్థితులు

అదనపు ఆదాయము

ముఖ విమోచనము

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—ఆర్థికపరమము సరిహద్దు 4 0000000 పానులు ఎక్కువ ఆదాయము కలిపించెను, దీనిబట్టికాడ గ్రేటు బ్రిటిషు ఆర్థికపరిస్థితులు చాలాశుభముగా నున్నవి. ఈ అదనపు ఆదాయము అప్పుడు తీర్చివేయబడుట దీనియొక్క ఫలితము.

18000000 పానులు ఎక్కువ ఆదాయమునకు చేరు. వర్తకపు పరిస్థితులు అనుకూలమునకు చేరు. వర్తకముగూడ 24000000 పానులు తగ్గింది. వైవిధ్యములూ 26000000 పానులు సరిహద్దులూ 12000000 ర్షులును తగ్గింది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనము

పని నిలిచిపోవుట

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—భవనములను నిర్మించువారు నమ్మకస్థితి. సమ్మేదాతులను బర్మాకాఖిలను నిరాకరించిరి. తువకువారి మిదరాల్లను యిద్దరికాండ్రి సమ్మేలు గట్టునముల జేసిరి. కళయందు విద్య సభ్యులను బాలికావిద్యార్థిని పనినిమాననగాని కాగడతుని భూపెట్టిరి. పాప మామాలిక పనిచేయని అంగీకరించెను. తనకుని సమ్మేకు సంబంధములేదని ఆమె తెలియజేసెను.

పనిచేయు పనివాండ్రు పోలీసువారు 500 మంది కావలిగావెదరు.

అధినివేశముల సంఘము

ఇండియా కార్యాలయమున సమావేశము

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—ఇండియా కార్యాలయమున కే. లెంజువిక్ రాబట్టెన్ గారికి కంగారా, కే. సి. రాయి ఈ కార్యాలయమునకు రెండుగురులు మాట్లాడిరి. మరల మంగళవారము సమావేశమగుదురనియు అప్పుడు హామీ సింపుక్, ఆగాఖా గారు సూడ వచ్చెదరు.

అధినివేశ కార్యాలయవిధానము

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—అధినివేశ భారత సంఘమువారు అధినివేశ భారతీయులను గూర్చి జేప్ప సంగతులన్నిటిని సాధనముగా అధినివేశ కార్యాలయమువారు అలంకించెదరు. కాని ఈలోపుగా భావముగారు అధికారమును స్వీకరించిన వెంటనే ప్రకటించిన విధానమునే అధినివేశ కార్యాలయమువారు అలంకించెదరు.

ఇట్లో లండన్ కార్యాలయమును వారిని లేవగొట్టు చట్టము

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—చై చట్టనిరసము ప్రకటించబడినది. అదై ఇచ్చుటకు ఉద్యోగము వారకు పోవుటకు కారణము తెలిసినపుడు అతనిని అదై ఇవ్వవలయుట ఇట్లోనుండి పుటగొట్టరా దని ప్యాంప్లస్ మును కుర్తవచ్చెనని. ఇట్లును స్వంతవానికి అప్పగించరాదనుచున్నాడు. వెడలగొట్టి, వో ఎక్కువ కష్టము చేయునంతటికైన ప్యాంప్లస్ మును వారకు గొట్ట వక్కరలేదని మనమో ఇప్పుడుటచే కామన్సువర్గము కొంత చర్చ జరుగును.

తురుష్క అసంబ్ధి

నిరర్థకము అధికారమును తగ్గించుట

కాన్స్టాంటినోపల్, ఏప్రిల్ 1:—అధిక సంఖ్యాకులు అసంబ్ధిలో రద్దీయవలెనని గోరిననే అసంబ్ధిని రద్దీయే అధికారము గల్గినని నిబంధనలను మార్చిరి. (వెసి డెంటు మాండేలు అధికారము 7 ఏండ్లకుండి 4 సంవత్సరములకు మార్చిరి. అసంభువారు ఓటుజేసిన బిల్లును అధ్యక్షుడు అసంబ్ధి తిరగ బంపించును. కాని అసంబ్ధి అసంభువారు తీర్మానించినపుడు అసంభువారు స్వల్పసంఖ్యాకులైన అధ్యక్షుడు అంగీకరించవలసిందే.

బ్రిటిషు వర్తకపుటోడలు

అసియా కూలీలు

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—బ్రిటిషు ఓడలలో అసియావారులను ఎక్కువగా తాలీకు నియమించుచున్నారని సంగతులకు అధికారము దొరకలేదని సిడ్నీ కబ్ గారు కెన్సర్లిగారికి బదులిచ్చిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వము ఏచర్యను దీసికొనవలసిందని. యాభ్యవహమున బ్రిటిషు ఓడలలో ఘనము యున్నది మరియు అందుచే బ్రిటిషు ఓడలందు కమిషన్ నియమించక పోవుటకు తుపితులగుచున్నారనియు వింటర్లక్ ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

లాసేను ఒడంబడిక

చెడ్డది-గౌరవభంగకరము,

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—కామన్సువర్గము లాసేను ఒడంబడికను గూర్చి చర్చించుచు పిమ్మట గాల్ఫ్ యువన్యసిందిరి:—లాసేను ఒడంబడిక చెడ్డది. గౌరవభంగ కరముననుకూలము కాపాడవలయుచున్న లాభమును కడగొనవలసివచ్చెను. మన వర్తక సంరక్షకార్థమును క్రైస్తవతల రక్షణార్థమును ముఖ్యమైన సవరణలను గావించు బ్రిటిషుమీని తురుష్క రాజ్యమును బలముగను సామర్థ్యము గలదిగను జేయుటకు మనకు తురుష్క ప్రజలకు సహకారము చేయవలసివచ్చెను తెలియజేయవలెను, అప్పుడు అంగీకారము బ్రిటిషురాజువారి నుపపలెను.

బ్రిటిషుకు లాభములు

కర్కీలో బ్రిటిషు అమెరికా సుపాదించిన లాభములను నిరూపించి ఎట్టివాక్యము లేకనే అమెరికాను ఎక్కువగా కర్కీలో లాభములు చేయని సర్ ఎడ్వర్డు గ్రెగ్గగారిని.

మనచై కర్కీలో పోరిన కర్కీకి అధికమునకు కంటే మనతో సహకారము కల్పి పోరాటమున జేయునా నొసగిన పరాసులకు వేరుమడుంగులు మనము అధికమునకునలె.

కర్కీ సంధిపరమము గూర్చి రెండవారి చర్చించుట శాస్త్రజేసిరి. బలసంఘట ఒడంబడికతో బాటు తురుష్క సంధి పరమము దొమియనులు భృతవచుటకు సంసిద్ధులైనా వ్నారమని అధ్యయమునగుచున్న సామ్రాజ్యమునకు దీనివలన గల్గిన పాధ్యకము ఇండియాతోడను దొమియనులతోడను జేస్సవరకు ఈవిషయ నిరాకరించవలెనని గ్రెగ్గగారిని.

భారతదేశ సమస్య

ఈ సంధిపరమము ఎన్నియో సంగతులు చాల మందికి నచ్చుచున్నవి. దీనిని భృతపరది తీవ్రమైన తేనివో యాదపరి నితులు అంత ముందిననుటకు ఏమలేదు ఇండియా న్యూజిలండు జేకములు చాలకాలము క్రిందటనే భృతపరమము క గీరించింది. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు చేసినదానిని కనడా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు. అట్లేలియా, డక్షిణ అఫ్రికావారు సూడ చేసు భృతపరమము కంగీకరించిరి.

బలసంఘట అధికమును ఒక్కొక్కరినిరి. కాని వారు 16 కమితమును దొరకగొనిరి. దీనిలో దొమియనులు భృతపరమము. లేక చేయవలసివచ్చెనని గలదని మగ్గొనాల్లా గారిని. మనకంటే ఇతర రాజ్యములవారు ముందుగా దీనిని భృతపరమమున జేసా అని మగ్గొనాల్లా గారు రుదుగుచున్నారు. ఈ ఒడంబడిక ఎన్ని సంవత్సరములనోకనో గూడు కొన్నది. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమే అప్పుడు స్పష్టమో వారు కూడ ఇటులనే జెప్పియుండుట కాని మును చేయవలెనని ఇంగ్లండ్ లెడ్డి అనిరి

తుర్కీకి అనుమానము గల్గుచున్నది

మన మి సంధిపరమము భృతపరమము అలస్యము చేసిన కొలది తురుష్కలకు సందియములు గలుగుచున్నది.

యూరపులో రెండు ప్రతిపత్తి ఎటులుండునని గ్రుచ్చి అడుగుచున్నాడు. ఈ సంధిపరమము భృతపరమము ఏ కమిటీయందును కమిషన్ యుండునా, తమ కళ్ళులను నియమించుటకు నిరాకరించుచున్నాడు. ముఖ్యముగా యిరాకు కరిహద్దు విషయమై తురుష్క ప్రతినిధిని నియమించ నిరాకరించుచున్నాడు.

పెద్దమునుప్పులవలె ఒడంబడిక నవలించించుడు

కర్కీలో రాజకీయోద్యమములు అంగ్లరానే రాజధానిగా మార్చింది. ఈలోపుగా కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి మైలిని యభివృద్ధి జేయవలెను. తురుష్కలకు సహకారముతో పనిజేసిరేని వారికి మనము విస్తారము సహాయముచేయగ లాభమును మగ్గొనాల్లాగారిని.

“ఆ భ్రమగూడ పోయినది”

లండన్, ఏప్రిల్ 1:—ప్రెంచి ముత్రికర్తమున జోవిసములో వరుగుగార్లను నియమించుచుచున్నామని ఏమైన మార్పు జెందునోమో అని కొందరు బ్రిటిషువారునుకొనసాగిరి. ఇప్పుడు అభ్రమగూడ వదిలిపోయినది.

ఏదో సత్తర కాంతితే క్రైస్తవ్యులవలెనే తీర్చుటజేసి. కాలము వెళ్లుచున్న పోయింకేరుగాడు ఎత్తిన ఎత్తు అని తెలిసింది.

ప్రెంచి ముత్రికర్తము భూమియంకం బిగించి మాట్లాడుటకు కారణము ప్రాంతభర నిలకడ అగుట అనుచున్నాడు.

కార్మికవిధానము

రహస్యపు టాడంబడికలు గూడవు

అందఁక, ఏప్రిల్ 1.—కార్మికపక్షమువారు రహస్యపు టాడంబడికలను ఆగిరించరనియు ఆవిధానమునే పాగించెదరనియు విదేశీలకు సహాయములే. కామన్వెల్థలో తెలియజేసిన తుక్కినంది ప్రకారము రెండవసారి ప్రజాభిప్రాయము తీసిని ప్రకటించిరి. ఆలస్యము గాకంద ఒడంబడిక ధృవపరచుటకు తర్కించుటకు సరిగ్గించబడలేదు. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆంగ్లాత్మకసంబంధముల మరల ప్రారంభమునకతని (తరువాత) త్వరచూ గొనుచున్నాడు. సులభమైన (కలి ఒడంబడికను, తెలుగు కలసియును దొడకుచుండుట 21 రోజులలోపు (ప్రజాభిప్రాయము) జరిగింది. కలసియును ఒడంబడికల ప్రకటనలనుగూర్చి చెప్పిన ఈ కారము రహస్యపు టాడంబడికలకు సాధ్యమందే (ప్రభుత్వమువారి సంతకము) ఒక్కొక్క కార్మికమునుగూర్చి అయానందర్పణలందు (ప్రజలను జూపించునట్టి) కలి ఒడంబడికలనుగూర్చి సభివారికి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసెదరు.

ప్రతివ్యక్తియు సైనికుడుగావలెను

సోవియటుల సిద్ధాంతము

రెడ్ ఆర్మీ ఏర్పాటులు

అందఁక, ఏప్రిల్ 1.—రెడ్ ఆర్మీ 10 కి. గం. ప్రతి వ్యక్తియు సైనికుడుగా తయారుచేయబడు సోవియటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. బ్రిటన్ సైనికుల ధకుండు టోపిసే పీటనాడ ఇచ్చెదరు. సైనికపరిశ్రమకాధికారులందరు, పనిజాండ్లసంఘములందు (గంగాలములందు) మరపింపుటకు తుపాకుల నుంచవలెనని ఇచ్చెస్తావు. తెలుసుచున్నది. తిరిగివచ్చునను వీటిని అభ్యసనచేయవలె ననుచున్నది.

ప్రతివానిలేఖరిని వెదలగొట్టుట

ఇటలీ ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠను గౌరవమున నూనకవచ్చుచు (ప్రచారము) చేసిన ఇటలీనుండి డెయిలీ హెరాల్డ్ ప్రతివానిలేఖరిని ప్రభుత్వమువారు వెదలగొట్టిరి. దేశీయముల చర్యల బాటి అభ్యర్థనలనుగూర్చును.

ఈవిలేఖరి అంతకును రెండు నెలల బట్టి పంపుచున్న తేఖులను ప్రభుత్వమువారు నిస్సమానతయే నుని సందిచుచుండుచున్నాడు.

దొంగల పిచ్చి ఆస్తులలో ఇద్దరు పిచ్చివారిని రప్పించుకొని పాపాపాపుండ బట్టుకొనిరి. అచట 101 మంది పనిజాండు సమైక్యజేరిరి.

మ్యూనిసిపల్ నేరముల తీర్పు

లూడో డార్ఫను వదలిపెట్టుట

తనను విడిచిపెట్టి తన స్నేహితులను కిక్కించుట జ్ఞాపకమనియు, అయిద్యదానియల కోపముతో లూడో డార్ఫుగాడు గంతుపెట్టి వ్యూహస్థానమున తనను విడిచిపెట్టితియని తీర్పుజేసి ప్రభుత్వము తెలియజేసిరి. పిట్టలగాడు గొప్ప దేశభక్తుడనియు 2 ఏని తదితరులను గూడవిడిచిపెట్టి ముందరవెనక పని జేర్చి వారి నువారు అనుచున్నాడు.

పిట్టలగాడికి 5 ఏండ్లు ఒకటివలెననుచుండుట శిక్షవిధించిరి

తర్కినవారికి గూడ 5 ఏండ్లు శిక్షవిధించబడెను, మద్రాసులను దాదాఖర్చులనుకలెను, 200 లుగాను మార్పును ఆ ప్రరాజమునీయకలెను. అయినెలై 5 ఏండ్ల కొన్ని మరతులమీద విడిచిపెట్టెదరు (తనల లూడో డార్ఫుగాడికి ప్రభుత్వముబట్టి.

మ్యూక్యూసిలు కాన్సులు విషయము

తుదకు వెన్నుకొక చక్కని పరిష్కారమును. ఆమె కావర్తము శనివృద్ధిచేసికొనుటకు మ్యూక్యూసిలో ఇద్దరు ఆమెకును కాన్సులు ఉద్యోగులు తమ అధికారమును ఉపయోగించుకొనిరి. అందుచే వీరిని తొలగించిరి. కాని ఈ వ్యవహారము చక్కని పరిష్కారమైనది, వీరు తమ ప్రభుత్వమువారు పాగించుటకు తీరవచ్చును.

మాలానా పోకతాలీగారు

బాగుగా ఆరోగ్యము కలిగినది

మాలానా మహమ్మదాలీగారిపై

అవనింద

పోకతాలీగారి ఖండనము

ద్రోహుల కుతంత్రములవలన మోసపోకుడు

మాలానా పోకతాలీగారి కిప్పుడు చాలవర కాలోగ్యము కలిగిదిగాని పాముకాము ముత్రము కొద్దిగా నింకను జ్వరము తగులుచున్నది. సమాప్తతీరమున నివసించునెనె చాక్రములను చించిదిగాన పోకతాలీగారును మహమ్మదాలీగారు మున్నగువారందరును జాంతాంతా చేరువనన్న మతేనుకు వెల్లెదరు. పోకతాలీగారి రింగను వీరసముగానేయున్నాడగాని బంపీసరను లెక్క చేయకుండ మరల వెంటనే పనిని ప్రారంభించ గోతుచున్నాడు. ఈ జ్వరకాళ యిట్టియభ్యుత్థరణమున సంప్రాప్తమై అత్యవసరమున కార్మికసృజనమున కంఠరామునను కలిగించుచున్నందులకు చాల చింతించుచున్నాడు.

“మహమ్మదీయులలో పరమని కృష్ణుడు గూడ గాంధీమహాత్మునికంటె ఘనుడు”

అని మాలానా మహమ్మదాలీగారు నడిచిరిని కొన్ని నిమగ్నకృతికలు (కాదు) పాగిలెను. ఇట్టి అవనిందను వా సోదరునికై మోపించుటకు నేనెంతయును చింతించుచున్నాను. వాసోదరునికై ఆకృతికలు మును సృష్టించుటకు కలవనియును నిష్కారమును, సరికొరకును, పోకతాలీగారు మున్నగువారిచేతనును సమీపానునించునా విప్పటికి గూడ కొంతకులకని వివరలనుచిచ్చుకలెటకు వాకు చాలసంతాపము కలుగుచున్నది. అందులోను ప్రాజనియెదరు మహమ్మదీయులనుగూర్చి వాసోదరులకుల కలిగెనె అనింద వాలోగింపుట ఎంతవూరము. వామెను కట్టులని యింతలేదని వా సోదరుడు కలు సాకులు కలెచ్చును గా తెలిపియున్ననుగూడ విరోధులి కను కలుకుండ వివరమును వానవుతును గూడ నీ అవర్తకార్తము వెల్లడిచేయుచునేయున్నాడు. మూర ప్రపంచమున గాంధీమహాత్ముడు నితరమునందరు విక్రమము వా సోదరునకర్తవ్యముగలదు. మహాత్ములకు గౌరవించు తీరిని మరెవరినిగూడ గౌరవించుటగాని మహమ్మదీయ మతము శ్రేష్ఠతమైనదను నట్లుక మూలని కర్తవ్యముగలెదరుచే ఆమరిమునలం ది-వివరము అభ్యుత్థావలంబులకంటె ఆరని (ఏ యితములు గలదుండుట న నా జము. ఆ ర మూరము న ఎంతని కృష్ణుడైన ను మహమ్మదీయులైపో గాంధీమహాత్మునికంటెను గూడ సభితుడయినని వా సోదరుడు తెలిపెనె అతనినై నంద వాలోగింపుట వ్యాయమున వాకి జుచ్చింకగా యిందులకు కేవలకారణమునా?

“ప్రపంచము నందిపుడున్న మోసవకోటిలో గాంధీమహాత్మున కెవ్వరును సాటిరారు”

అని మమూలలో వాసోదరుడే అగ్గముగనున వా సోదరునిట్టి అవనిందవారోపించుచున్న వారు జుచ్చింకలే కాని వో వెంటనే సత్యమును స్పష్టముగా ప్రకటించి తామిదికరకు కలిగించి కేవలము వెంటనే తొలగింకలెనె” నని పోకతాలీగారు నడిచిరి. (కానికలు)

రాజమండ్రిలో

ఒక ఉద్యోగి మరణము

సబ్బులైజరీలో ధనాపహరణము

కామపౌలకవరము తాలూకా కడేలో నిరస్తాతాడు గాడు పాద్మమాస్తాగాను పనిచేయుచుండెను మూఠా రాజు (బహుం (లి ఏ) గారు మార్చి 21 క తేదీని చనిపోయిరి. ఆయన సబ్బులైజరీలో వెయ్యిరూపాయలు పొందెనని యిప్పుడు తెలియుచున్నది. ఇట్టా కామేశ్వరరావుగారి యింటిని పోతిన వారు సోదా చేసిరి. కట్టునూన చాలఅంతా కలిగినది. (రాజమండ్రి స్వతంత్రాధికారి కలెచార్త.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ ఏప్రిలునెల 3-వ తేదీ గురువారము

తేల్చా ముఖ్య నగరములు	ముక్కు 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	ముక్కు 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిలు 1 న తేలికవడి వర్షము	ఏప్రిలు 1-వ తేదీయంతి వాతావరణవర్షము
గోపాలపురం	90.1	78.1	...	0	0
కోరాపుట్
విశాఖపట్టణము	91.0	81.6	...	0	0.03
కాకినాడ	98.5	81.5	...	0	0.03
మచిలీపట్టణము	95.6	80.2	...	0	0.03
గుంటూరు
కర్నూలు	108.7	79.2	...	0	0.01
బళ్లారి	99.7	79.5	...	0.27	0.24
అనంతపురం
కడప	104.7	84.2	...	0.04	0.04
నెల్లూరు	101.8	79.1	...	0	0
మద్రాసు	95.0	79.8	...	0	0
కడలూరు	90.2	79.2	...	0	0
తెలూరు
నీలము	101.7	78.9	...	0.48	0.86
కోయంబట్టూరు	87.5	78.4	...	1.81	1.77
తిరుచనాపల్లి	100.1	78.2	...	1.51	1.51
నాగపట్టణము	94.7	79.9	...	0.95	0.95
పుదుచ్చోటి
మధుర	99.1	77.8	...	0.80	0.76
పొంబన్	91.8	79.7	...	0	0.03
తిరునల్వేలి	0.75	0.63
తిరుకేంద్రము	86.0	78.2	...	0.77	0.47
కొచ్చిన్	...	78.7	...	1.44	1.24
కాలికట్టు	91.3	77.6	1.72	2.00	2.00
మంగళూరు	87.3	78.8	...	0.50	0.47
లెంగుళూరు	98.9	71.5	...	0.12	0.09
హన్మన్
మెర్కార	79.5	65.2	0.02	2.81	2.18
రైచూరు
మైదాపాట్
కార్వార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
మాలాపూరు
కొడైకనూర్	69.9	58.8	...	0.72	0.60
ఉదకమండలము

సర్కారులు:—కాకినాడలో మబ్బు వ్యాపించినది. తర్కినపొట్టి నిర్మలముగనే యున్నదనగు. పుటిచేడిమి విశాఖ పట్టణములో 2.8 డిగ్రీలు, కాకినాడలో 3.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రిచేడిమి 4 క్వి నుండి 5 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

చక్కణ:—ఆకాశము నిర్మలముగనే యున్నదనవచ్చును. బళ్లారిలో పుటిచేడిమి 3.7 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రిచేడిమి 2 క్వి నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—ఆకాశము నిర్మలముగనే యున్నది. నెల్లూరు మద్రాసులో పుటిచేడిమి 3 క్వి డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రిచేడిమి 3 క్వి నుండి 4 క్వి డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధానియందు చేడిగాలి ప్రారంభమైనది. ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వాతావరణావ్రుజ్ఞుడు.

వర్షానికి సైనిక పరిశ్రమకాధికారులు వాతావరణమును చూడగలరనియు మిగిలినంతటి చేయునదిగాననియు అతడు యుద్ధసామగ్రిని కల్పించుటకు సమీపియాచుకొనుటచే విశేష శ్రమించుచుండెననియు వర్షము రాదుచో ప్రభుత్వమునలెనెను. ప్రాత్రమేమునక కంపెనీలో తమ వేకనములను మరితర తరగితులను పోకర్తమున మార్చుకలెనె నైమనికనుండ్రిని గోటి,

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

మధు జల్లా కలెక్టరుగారి అక్రమ చర్య

ఎన్. శ్యామసుందరం - ప్ర:—మధు జల్లా కలెక్టరు జనవరి 31 వ తేదీ జవాబుది సమయము దిండి-బలూరి వ్యాపారులను ఎన్. రామస్వామయ్యగారి స్వేచ్ఛాదమును వివరించు, దానివల్ల వీరి చిట్టచుట్టలను, వారు పై బడుటలే వాదనలోద్భవించి పోలవీధియైన. ఈ సందర్భమును మధు జల్లా కలెక్టరు సమయము వల్ల కలెక్టరు లేకుండా ప్రాసెయిండిగా? వ్యాపారులలో నెలవేసము లేకుండా ప్రాసెయిండిగా? ఉత్తరువు నొరకును కావలసివచ్చిన తరువాత సర్వార్థికమును నువ్వోగించెననియు, వారు సమయము వారు యేరితగా భావించిన అత్యున్నతమున కలెక్టరు ప్రభుత్వము వెంటగి యిండిగా?

జి:—అగిన విషయమిది. జనవరి 31 వ తేదీన కలెక్టరు ఎవరొకడు మదరాసుకు తన జేరలో జవాబుది జరుపుచుండెను. ఒక అట్టిదారుని విచారించుచుండగా కొన్ని ప్రాంతాలకు అట్టి అవస్థయి. అందొకటి వలెను కలెక్టరు సమయము వద్దగా జవాబుది సమయము వద్దమున దిండి వివరించుచు వెలికిన. కాని కలెక్టరు అట్టివిచారించు బదులు మునుపటి వాదనలను తన యొక్క నుల్లం ఘించిన వో దానివల్ల యావల పని చేయదునని తిరిగి కలెక్టరు వెలికిన. కలెక్టరు వాదించినాడు. కలెక్టరు వేరొకడు. అట్టిదారు స్వామయ్యగారి వద్దను, లేదా వెలికినది వ్యాపారుల సహాయము వాదించిన అగినది. ఇదని కలెక్టరు వెలికిన వాదనలను వారి లేకుండా జవాబు పంపబడెను.

అక్రమ చర్య జరిపినట్లు కలెక్టరు చర్యదీనికొకడు కాదుని సర్వమూర్తిగారు సప్లిమెంటరీ క్రైమ్ నేషగా, యుగ పక్షములవారు అక్రమముగా ప్రవర్తించుటలే యీ విషయమున యిట్టిచర్యయి. దీనికొకడని బాధునంటున్నారు బరి కిట్లు వివరించెను.

కలెక్టరునులలో రాళ్లు పగుల గొట్టుట

ఎ. రంగాశాస్త్రి మొదటియారుగారు:—కలెక్టరునులలో శ్రీమతగుల గొట్టుటలను రాళ్లపొడి యింను నింపుచుపడెడిగా? కొలూరులో కూలివారు యిట్టిచర్యలను కొట్టు నింపుచుపడెడి.

జి:—కనుకను గూర్చిన కట్టికలు 1888 సం. కరవ సంవత్సరము 1899 లో యేర్పడినది. గరియెడ్ల అనుభవమున అట్టి కనుకలు నింపుచుపడును. ఇంజనీర్లు కొట్టివారు పనుల పట్టికలను 1900 లో తయారు చేసిరి. కొలూరు గూర్చి సమాచారము వెలికినది.

కూలివారు తన వాదనలను సులభముగా కూలి నింపుటకు ప్రభుత్వము వారు దలచిరా, యిది, బి. పి. కే. కట్టికగా రదిగి. సప్లిమెంటరీ క్రైమ్ నేషగా వారి గాదు తమవలె వ్యాపారుల వార్తించుకొన దగుదులో యిది కూలి నింపుటకు వెలికిరి.

కృష్ణా జిల్లాలో కట్టికువచ్చు ఉద్యోగులు

పి. వెద్దిరాజుగారు:—కృష్ణా జిల్లాలో మూడేళ్లకు పైగా కట్టికువచ్చుకొనుటలో నుండి ఇంజనీరులు, అసిస్టెంటు, కలు ఇంజనీరులు సంఖ్య యెంత? ఒక్కొక్కటి మూడేళ్లకు మించి యెన్నడు రెండరు?

జి:—1. (1) ఇ. హెచ్. జి. స్టేషన్ గారు, అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ 4 యేడు, 2 మాసములు. (2) సి. వి. స్టేషన్ గారు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు 4 ఏ. 5 మా. (3) ఎన్. గావరి స్టేషన్ గారు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు 5 ఏ 4 1/2 మా. (4) క. మల్ల వ్యాజ్యయ్యగారు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరు 6 ఏ 11 మా.

2. (1) ఇ. హెచ్. జి. స్టేషన్ గారు, అసిస్టెంటు ఎ. ఇంజనీరు (2) సి. వి. స్టేషన్ గారు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరు (3) ఎం. మల్లవ్యాజ్యయ్యగారు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు.

సి. వి. జి. అయ్యగారు కట్టికువచ్చు క్రైమ్ నేషగా గి:—1 ఏడేళ్లవచ్చునుండి 3 సంవత్సరముల వరకు తన జీవితకాల మంతయు పట్టేయగలరా?

సర్ హెన్రీగారు:—అయిన యనుభవాలింకను అచ్చట కాదు. పనిచేయును.

అనంతపురంలో ముసనబుకొర్టు

అనంతపురములో ముసనబు కొర్టును స్థాపించవలెనని ప్రాజెక్టువారి నూతన ప్రకారము అచ్చట వేపచాలానంకిము ఫీముగా కొకకొర్టును స్థాపించదరానని జి. రామేశ్వరరావు గారు ప్రశ్నించిరి.

జి:—అధికారమంతయు ప్రాజెక్టువారి కింతే లెపు. వారికి గవర్నమెంటువారు సలహా చేసిరి. అనంతపురములో ముసనబు కొర్టును ప్రాజెక్టువారు స్థాపించిరి.

ఏప్రిల్ 2 తేదీ బుధవారము

వెద్దిరాజుగారు:—కృష్ణా జిల్లా సర్వార్థికమున పోట్ల కట్టికలను పట్టుటకు ప్రభుత్వము వారి వద్దగా స్థాపించు కరూరు చేసిరి?

జి:—తేను.

కట్టికువచ్చు కొనుగోలలో మొదటిగురూస్తాలు

సేతుకృష్ణ అయ్యగారు ప్రశ్నించు ప్రభుత్వ మొస గురు నీకిందివిధముగా వెలిపబడెను. వేర్వేరుస్థలముల దీని కొనుగోల సామాన్యముగా నెలవేస యింపుచుపడును గనునది పట్టి కువచ్చుదీపార్థ మెంటుగోడు 1899 వేరలో వెలిపబడిన ప్రకారము ప్రక్కనే యిట్టివి మెంటువలెను సమయముగిర్లుయింపు బడెను. పనిచేయుకొనుకొను అట్టి ప్రకటనలలో మొదటి గురూస్తాల నియమించి జేయుచున్నారు. ఈ కొనుగోల నెలవే ౪60-4-8-1 వేసములు గల గురూస్తాలవలెను పనిచేయు వచ్చి నపుడు, అస్థానములను, నెలవేసలలో నుండి తొలగింపబడి వారికొకటిగా గాని ప్రత్యేకించుటలు నుత్తరు వొసాబడిన విషయము నెఱవే.

మొదటము నవలించుటలను సర్టిఫికేట్లలోని లోతుర గ్రేటు గురూస్తాల అట్టికట్టి కట్టికము గలగునను విషయమును గమనించిరా యును క్రైమ్ నేష ప్రభుత్వ మొసగును, ప్రజా కరయోజనము కొంత ఇట్టికట్టి అవలంబి. పబడినది ప్రభుత్వ మొసగునదెను.

జి. రామేశ్వరరావుగారు ప్రశ్నించు విద్యాంగముగిర్లు ప్రభుత్వ మొసగును.

దత్తమండల కలకాలాధ్యక్షుడు అకలకాలయందు ఫిలా సఫీశాఖ నేర్పురువలె నని దైర్ఘ్యము నూతనల సంపది విషయము నివే. ఈనూతన ప్రభుత్వమువారి కంపడలేను. ఈవిషయమున విద్యాశాఖవారికొకటిగా అట్టి ప్రాముఖ్యత వెలికినది. ఈనూతన నను కట్టికయొకటి గల కారణములవలె ప్రక్కపగా, ఈ కలకాలయందు శాల్కగూపు నేర్పురుకు కలకలము గలదని ప్రభుత్వమువారి రెండు లేదని ప్రభుత్వ మొసగునదెను.

బర్మా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కడవిలో మార్పు

ర. గూడు, ఏప్రిల్ 2:—పోలీసు విచారణసంఘము కర్మక్ర మము ముగించుకొని ఆఫీసును ముగించుకొని ఎఫ్. లివింగ్. వి. సి. ఎస్. గారు తిరిగి బర్మా ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి పనిచేసెదరు. ప్రస్తుతము చీఫ్ క్లెర్కుగా నన్నవారు ముందటి జీవితమునకు కమిషనరుగ నియమించబడును. (అ. వె)

గలయూరు కాకిన్, బ్యాంక్ మిల్సు మేనేజరు అండు ఇంజనీరుగారు జి. రాజుగారు గ్రేటు బ్రెజ్ అండు ఇంక్లాండు రాజుగారు ఏపీయాలిక్స్ సొసైటీ మెంబరుగా నెన్నుకొన ది.

బెజవాడ స్వరాజ్య ముద్రాశాల

ప్రారంభోత్సవము

ఈ నెల 5 వ తేదీ శ్రీముత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రారంభోత్సవమును సాగించెదరు.

“బెజవాడలో నేర్పరుపబడిన స్వరాజ్యముద్రాశాల (ప్రారంభోత్సవము) యీ నెల 5 వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీముత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారివలన కొనసాగింపబడును. మిక్కిలందఱు విచ్చేయవచ్చును” అని చాదరిగాడు తంతి వార్తనెరి.

అస్సాము శాసనసభ

దీనిజనలు కమిషనరుల తొలగించుట

గ్రాంటులపై చర్య

పిల్లం:—ఈవిషయము అస్సాము శాసనసభయందు దివిజము కమిషనరుల ఎస్టాబ్లిష్మెంటు కృత్యమునకు గోసర 981600 గ్రాంటును నిరాకరింపలేను ప్రతిపాదన వచ్చింపబడెను. ప్రభుత్వమువారియొకపాదన నెప్పి దివిజము కమిషనరులు అధికారమును నున్నది కలయము వారి ఎస్టాబ్లిష్మెంటుల కిచ్చింపియిడెను పనుకు చాల భంగము అయినది నుడివిరి. కమిషనరుల తొలగించు రాష్ట్రీ ఈ కృత్యముగూడనియు ఆభిలభారక సమస్యయినయు అందుచే నీవిషయమును స్థానిక ప్రభుత్వమువారు కృత్యమునకు వీలలేదనియు గా. రిమగారు నుడివిరి. అంతట కర్మలు నీచవిగుగాను దీనిజనలు కమిషనరుల యొక్క జేయునదని ప్రభుత్వమువారి నన్నువెలుపుటగాను గ్రాంటును య 1000 లను కిచ్చింపనినది ప్రతిపాదించగా సభ వారి చేసింగిరింపబడె.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వ్యోగుల యొక్క యొక్క ముగియు యొక్క యొక్క యొక్క గార్థ మేర్పరుపబడిస్తేయు నొ.ల కర్మలు వలెనది 16400 ల గ్రాంటును 16400 లను కిచ్చింపలేనను ప్రతిపాదన నెగ్గెను. ప్రత్యేకించు నూతనంబెంటు. కు ప్రత్యేక్ నెలవేసములు 16270 లను కిచ్చింపలే నూతనంబెంటు. కు 26600 ల గ్రాంటును ను సభ వారి చే నిరాకరింపబడెను, కాని కమిషను ఇక వెన్సికేను దీపార్థ మెంటు క్రింద 76618 ల గ్రాంటును తొలగింపలేనను ప్రతిపాదన నిరాకరింప బడినది. (అ. వె)

బొంబాయి వ్యయము వింసు

కల్లాత్తయ్య, ఏప్రిల్ 2:—కల్లాత్తయ్య ముద్రాశాల గారు ఈ వార్తాపత్రిక బొంబాయి కలెక్టరు సర్ వెస్ట్ విల్సను గారికి వి:దొంగిరి.

ఆ సమయమున దీక్షణ ముద్రాశాల ముద్రాశాలకు చాలమంది పోల్లొని. వామగా రుప్రస్థితియ కల్లాత్తయ్య రాజులలో అంతిమంవర్యముగా వచ్చుచున్న బ్రిటిషు సాన్స్ ఫోనుని యెడల రాజభక్తి వికరించిరి. సర్ వెస్ట్ విల్సను గారు మాకులాడు బొంబాయి గుర్రపుర యొక్క విజయము గాంచి నంకుకు ముద్రాశాలగారి కభివందిరి. తరువాత బాబూడి సంతా శాధీ శుడును, బొంబాయి కలెక్టరు నకు ఆనందీ ఎయిదుడి కాంగును అల సర్. పి. వల్లభరావుగారు మరణమునకు విచారమును వెలికిరి. (అ. వె)

బొంబాయి కేడియో కల్లు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 2:—బొంబాయి అందు కేడియో నైపుణు వ్యాపింపజేయు నడవేకముతో నిటీల నేర్పు పబడిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ కేడియో కల్లువారు, తమ కల్లు నేర్పురుకుకు గాను వాము అచ్చు నెయిలరు నూతనము కొంతభాగము ప్ర తీసికొనిరి. టాన్ స్పీటింగు నేను వెల్లార్డు ఎస్టాబ్లిష్మెంటు గలదు. ఈకళ్యాసములు, గాత్రగానము, వాయిద్యవిషయము, చిన్నకల్లులభం, వారాసంబ వార్తలు, వార్తలు, ఈ కేడియో యంత్రములద్వారా వ్యాపింపజేయబడెను. ఈ కల్లులలో ని సభ్యులు అంత సానుగిని కల్లులకు యింకుకు లై సెన్సులతో నుగుటకు పోవుచు కల్లులై గావుకావారు ఈ కల్లులలో కథికార మొసగిరి. ఈ కల్లులందు చాలమంది కంస్థాశాధీనులు, గొప్ప గొప్ప సామంతులు (యూరజియనులు భారతీయులు) కల్లులగా గలరు. బొంబాయి కలెక్టరు సర్ వెస్ట్ విల్సను గారు/రామేశ్వర ముద్రాశాల

ఉగాది పండుగ సాయంకాల ప్రదర్శనము

శర సోదరుల పాటక చేరి

మరల యీనెల 5-వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు

గోక్షేపాలులో జరుపబడును

లోగడ విని అనందించినవారు అనేకమంది కొరుకుచే మరల యీ ప్రదర్శనము ఏర్పాటు చేయబడినది

- 18 సం॥ వయస్సుగల చిట్టారు వెంకటకామేశ్వరశర్మ గాత్రగానము, వీణగానము.
- 16 సం॥ వయస్సుగల చిట్టారు వెంకట వేణుగోపాలశర్మ ఫిడెలు వాద్యము.
- 14 సం॥ వయస్సుగల కొలంక వెంకటరాజు వృందగానము.

రేట్లు: పురుషులకు రు. 1—రి, 1, అటాలు 2, స్త్రీలకు 0—రి.

నాటకకళ నటన న్నానము

శ్రీయుత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారి ఉపన్యాసము

శ్రీ ముత్తరాజు సుబ్బారాయ మెమోరియల్ క్లబ్బువారి యాహ్వానముపై చంద్రహాసనాటక ప్రదర్శనమున కుంభినన (దుబ్బబుద్ధి) పాత్రను ధరించుటకు దయతో దయచేసియున్న శ్రీ వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారిని సన్మానించుటకు గాను క్లబ్బువారిచే ప్రహ్లాద శ్రీ హరినాగభూషణముగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకమహాసభ గావింపబడినది. తత్సభకు విద్యాధికులును, విద్యార్థులును హాజరుండి వచ్చియుండిరి.

శ్రీ నాగభూషణముగారు అధ్యక్షతము నలంకరించిన పిదప క్లబ్బుకార్యదర్శులలో నొకరగు కోట ఆంజనేయులుగారు స్వాగతముల మృదుమధురముగ జదివి పత్రమును శ్రీ శేషగిరిరావుగారికి అర్పించిరి. తాము నాటకకళాధిష్ఠాన దేవతాపూజాధురంధరు లగుట తమకు జరిగిన సత్కారము యా కళామత్తలికె యనుభావముతో సవివరముగ నీగౌరవమును సంగీకరించుచుంటిననియు, నిజముగ తమకట్టిసన్మానము హిందుకు కర్తవ్యలేదనియు నటశేఖరులను, పూజనీయులను నగు కీర్తిశేఖరులను ఈమని లక్ష్యునిగాను మొదలయిన మహా విఖ్యాతపురుషులు వసింది వాసిగాంచిన నీపురమున నిట్టిసత్కారముజరుగుటచే తత్కల్యాణమానము వెల్లడియగుచున్నదనియు ప్రశంసించినాటకకళనుగూర్చియు క్లబ్బువారినిగూర్చియు ప్రస్తావించుచు కొన్ని పద్యముల శేషగిరిరావుగారు జదివెరి. పిమ్మట నాటకకళనుగూర్చిన యుపన్యాసమును సంఘమువారి కోరికపై ప్రారంభించిరి.

ఇప్పటికి సుమారు ఇరువదిసంవత్సరముల క్రిందట యీ పురమునను నొక నాటకసంఘమువత్సమున వచ్చి రెండునెలలు నాటకము లాడియుంటిమి. అప్పటిలో యీపురమువారు మాకు చాల ప్రోత్సాహమును కలిగించియుండిరి. దేశభక్తిప్రబోధకము లగు నాటకముల నాడవలెననికుతూహలముపాద్యుగమందెడిది. పూజనీయులయినఈమనిలక్ష్యునిగానుగూర్చుకొనుటచేతూద్రగ్ధుని వారిప్రోత్సాహమువల్ల అప్పుడు శ్రీ శివాశివహారాజు చరిత్రను రచించి ప్రదర్శించియుంటిమి. హిందీభాష ప్రచారములో లేని ఆలోజులలో నె హిందీభాషకు యెంతయో గౌరవ ముండెడిది. పిమ్మట నారాయణరావు ఘాట్సు హిందీభాషలో ప్రదర్శించు పద్యము లక్ష్యునిగానుగూర్చి అనర్ధకవాక్యానుశ్రయము చూచిన వారికి తెల్లముకాగలదు. నటశేఖరుడయిన నా మహాపురుషుని నేను తిరిగి యీపురమునను వచ్చిన యీసమయమున దర్శింప జాలనరదుకు విక్రీలి విచారించుచున్నాను. అప్పుడు నాకు పద్మచితులయిన దేశనాయకులను, భక్తులను నయిన ముట్నూరి కృష్ణారావు, కోపల్లె హనుమంతరావు, శ్రీనివాసరావు మున్నగు వారిలో పురుషావతారముడయిన హనుమంతరావుగారిని గాంచు భాగ్యము లభింపనందుకు విక్రీలి దుఃఖించుచున్నాను.

ప్రస్తుతాంశమున నాటకకళనుగూర్చి కిందివిజ్ఞాపయిన నేను ప్రమాణబుద్ధితో నేనియు వచింపజాలను. అట్టిసామర్థ్యము నాకులేదు. కాని సుమారు యిప్పటికి ముప్పదిసంవత్సరముల నుండి నాటకకళానేవ శేయువాడ నగుట నాయొక్క అనుభవమునబట్టి కొంచెము ప్రసంగింపదలచితి. పూర్వము యీనాటకము తప్పుడుపుట్టినవో యెప్పు డంతరించినవో చరిత్రవల్ల వన కేరియు దెలియరాదు. తొలుదొల్ల పునఃప్రాంతములనుండి మహారాష్ట్రులు మన యాంధ్రదేశమునకు వచ్చి నాటకముల నాడియుండిరి, నాటినుండి నాటకకళయందభిమానము కనిపించి ప్రప్రథమమున మనవారు స్వతంత్రించి నాటకరచనకు పూనుకొనక గీర్వాణభాషయందలి నాటకముల ఆంగ్రములోనికి అనువాదమొనర్చి ఖేలనమొనర్చు మొదలుపెట్టిరి. అప్పుడు కవిచార్మిలయిన వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు, దేశనాయకులయిన టి. గుటూరి ప్రకాశం, దేశభక్త నెంకటప్పయ్య, దేశచాంప సాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మున్నగు విద్యాధికులు పలువురు పాత్రలధరించి రంగస్థలముకు వచ్చి వచ్చియుండిరి. పట్టభద్రులు సహితము నాటకము లాడెడివారు. కాని పూర్వచారపరాయణులు నాటకములు నిషిద్ధములనియే భావింపుచుండిరి. పిమ్మట శిష్యులుగ నె వారియుత్సాహము తగ్గిపోయినది. విద్యాధికులు నాటకకళను పోషించుట మానివేడిరి. విద్యాగంధమును వైతికమును లేనివారు పలువురు రంగస్థలమునప్రవేశించి, నాటక సంఘముల స్థాపించి, నటులను, నాటకకళను అపఖ్యాతిపాలనార్చిరి. అప్పటికిని విఖ్యాతము, భాగ్యుని మున్నగుస్థలములందు విద్యాధికులయిన

పెద్దలు కళాభిమానముకలవారయి రంగస్థలమున నిలిచియుండిరి. ఇట్లు ముమారు 15 వత్సరము గడచినపిదప ఉన్నతవిద్యాభ్యాసముచేయు విద్యార్థులు మొదలగువారు నాటకరంగమున ప్రవేశించియు, స్వతంత్ర నాటకరచనకు పూనుగొనియు నాటకకళను పునరుద్ధారణ మొనరించిరి. మొదట నాటకములు వచనములో నెరచింపబడినవి. శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి నాటకముల నాడుట కడుప్యముగా నుండెడిది. భావప్రకటన మొనర్చువారు బహు ఆరుదుగ నుండియుండిరి. సంగీతమునకు యిప్పుడున్న ఉపాంగములు అప్పుడులేవు. శ్రుతికి తిత్తియే అప్పుడు సాధనముగా యుండెడిది. రామరామ పాల్కి కంపెనీలు, సురభికంపెనీలు వచ్చి హాస్యనియములు మొదలయిన వాచ్యవిశేషములను, మట్ల, కీర్తనలు మొదలగు శేషములను ప్రవేశపెట్టిరి. ఈప్రకారముగ యీ నాటకకళ ఆదవి మొలచిన మొక్కవలె పెరిగినది. ఏది సిద్ధాంతమో, ఏది సార్థకమో నిర్ధారణచేయువా రెవ్వరును లేకుండిరి. పిమ్మట నాటకములందు కాడవలెను? ఏని యదర్శమేమి? ఎట్టినాటకములు ప్రదర్శన యోగ్యములు? దీనిలో రసపోషణ మెంతవఱకు? భావప్రకటన మెంతవఱకు, సంగీత మెంతవఱకు? ఈవిధములయిన ప్రశ్నలంకురించి చర్చించింపబడుటకు ప్రారంభించినది.

ఇరువదేండ్లకు పూర్వము యీపురిలో 11 నాటకసంఘము లుండెడివి. పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రనాటకప్రకాశకు లగు యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారు యీనటకమహాసభా నిర్వాహకులు మొదలగువారు యీపట్టణముననే బయలుదేరుట కాడ ఈ పట్టణమున నాటకకళాభిమానము యెక్కుడుగ గలదని విశదమగుచున్నది. నీతిభక్తిచైతన్యము లను, ధర్మమును ప్రబోధించుటకు నాటకము లుత్తమసాధనములు. ఏలయన కవులు రసనిమగ్నులయి నాటకముల రచించెదరు. అటులే పాత్రపోషణము చేయుదురు. ఒక ధర్మమార్గ గామిని, యొకకుమార్తెగామిని దీసికొని పాత్రపోషణచేసి కుమార్తెయొక్క నవ్వులను విశదపరచి నీతిని ప్రబోధించెదరు. నటుడును కవివలెనే రసనిమగ్నుడయి ముఖనయన పాస్తాభినయములచేత ప్రేక్షకులయందు రసోత్పాదనము గావించి నట్టి సమయమున ధర్మబీజములు వారి హృదయతేత్రములయందు నాటినవో నవి సాధారణముగ సమసిపోవు. కవులును, నటులను రసగ్రహణమొనర్చి ప్రదర్శింపగలిగినవో ప్రేక్షకులు సహితము తీవ్రసాహసభూతిని పొందగలరు.

ఈ రసపోషణమును సహకారులేవ? అధ్యంతరములేవి యని విచారించవలెను. రసపోషణకు వచనము ఉత్తమసాధనము. పద్యముచే రసపోషణచేయుట కష్టము. నటుడు వచనముతో (భిముడు) రాద్ర రసపోషణ గంభీరవాక్కులచే చేయునప్పుడు మధ్య రాగతాళయుక్తముగ శ్రుతి కలుపుకొని పద్యముగాని కీర్తనగాని జడునవలసి వచ్చినవో రసభంగము కాకరవ్వదు. (చదివిచూపించిరి.) కావున నా అభిప్రాయమున్ను నాకు గురుతుల్యులయిన శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి అభిప్రాయముకూడ గవ్యమువల్లనే రసపోషణ బాగుగాకాగలదనియు సంగీతము అంతరాయమనియు చెప్పనవచ్చును. కాని సంగీతమును నేను నిరాదరణచేయుచున్నాను. దానియందు విక్రీలి అభిమానముగలదు. హరికథలు, మొదలయినవి సంగీతమునకు ఎక్కువ తగియున్నవి. ఈనాటకములందు సహితము రసభంగము, అర్థభంగముకాని చోటల భగవత్పూత్రముచే మృదుమధుర గాత్రము లభించినవారికి అచ్చులుచ్చుట కొద్దిగ గీతములు పద్యములు పెట్టవచ్చును. అంతయే గాని గాత్రము బాగుండినను బాగుండక పోయినను రంగస్థలమున ప్రవేశించిన ప్రతివాడును పద్యములు చదివితీరవలెననెడి దురభిప్రాయము లొలగవలెను. పద్యములు జడునవలయు సహితము పదములు అర్థమగునటుల వివేచించుచునలెను. అది శేషగిరిరావుగారు నడిపిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు లేమ అంతోపన్యాసమున నాటకపదమునకు పుత్పత్తర్థమేమియో దాని లక్షణమేమియో యిప్పటి నాటకములు నాటకశబ్దమున కర్థములో అనర్థములో మొదలయిన విచారణ గ్రంథకర్తలుగాని ఉపన్యాసకులుగాని యంతవఱకు ఎవరు విచారణ చేసియుండలేదు. ముందు యీవిచారణచేసి సిద్ధాంతరీకరించనిది విగతిన విషయములను చర్చించుటకుగాని సిద్ధాంతరీకరించుటకుగాని పిలువదనియు విషయము బాహుళ్యము గాని తావిష్ట దానివిషయమున ప్రశ్నించుచులచలేనియు చెప్పిరి. పిమ్మట కోట ఆంజనేయులుగారు అధ్యక్షులకును, ఉపన్యాసకులకును సభ్యులకును వందనముల నర్పించిరి.

బంధు, }
30.3.24. } (స్వకీయవిలేఖరి.)

నటల కమాన్యలగు శ్రీయుత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారి స్వాగత వత్తము

ఒక దినంబున భారతీయుల స్వతంత్రతా నిరూపితో, సర్వవిద్యా ప్రళి, సత్కల్యాణ వ్యాప్తి, ప్రార వ్యాసయ మహాగ్ర కావంబినీ ఘోర గ్రాసితమయ్యె; నామాయ శతకర్మరాధికముగ నాచికొన్న దానీరు శితాచలంబు.

* * * * *
కొలది సంవత్సరములకు క్రితము తనరు జాతీయ తాదాశోదయపు వేళ నవనవోష ముద్ధార్ద్ర నిమ్మగలలోన నవ్య ప్రాచీ దిగంగ భావంద ఘోర భాగమందు శేతోమారు లాగవన విదులు తోచిరి, వారి సమీప గాన కళ లవి సుమప్తమిండ్లి మేల్కొలుపు పాడె.

* * * * *
శైక కాశీలయందు నశ్చేక మండి వెలసి రవ్యుడు, నాటక కళకొలుకును— మన్ను స్పందావనంబున చిన్నికృష్ణు కారి మవ్వల రవళి చొక్కంపు దనము చెరిగియున్న యీచోటుల 'నీవని' కుల షీరసాగర పీచికా శిశువు మారు లక్ష్యునిగా దీప్తిల్కల పితామహుడయి వెలె, నతడిటు నొనగ నీవు నటు కళారాజ్యరమ నేలి నారలవె.

* * * * *
వెదురుమూడి వంశాంధోధి విధు! పరిణత భావగంభీర! సత్కల్యాణ ప్రథమ రవ్య సమయ కుసుమితనాన! శేషగిరిరాయ! రమ్య హృదయపూర్వక స్వాగతము నీకు పూనెము మధువికసిత పుష్పమాలి కా నవీనాంజలులు, వచ్చి కైకొను మిడె.

శ్రీ ముత్తరాజు సుబ్బారాయ మెమోరియల్ క్లబ్బు వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారు ప్రత్యుత్తరము చదివిన పద్యములు

నీ! మతధర్మములను, సమ్యానిత విధి ధర్మముల, సూన్యతాధర్మములను, సద్భక్తిమాన్సత సవైఖరి, సార్వజనపద్య మైనట్టి సంతిమహిమ, ముక్తిమార్గములందు ముఖ్యతమం బగు నట్టియహింసాచక్రవర్తణము, సకలార్థముల నిచ్చు, స్వాగతప్రత్యేగ ధర్మానుసార విధానలన, దేశభక్తుల సాధుల ధీరవర్ణల వరచక్రంబు, ప్రజలకు హృదయచూగ గరప నుత్తమ సాధనంబులయి, నాటక ప్రదర్శనకళక కలదెవేటె||

నీ! ఇట్టియుత్తమఫలముల నెలలు నిచ్చు నాటకకళ, కల్పిత యోధు నామకొనగ, స్వాదుజలముల పోషించి సరగ దాని అమృతఫలరస మానరే, ఆంధ్రనటుల||

నీ! అరయ పాశ్చాత్యదేశముల దు, శత్రుల కధికగౌరవముబట్టి నరసింహారె, ఆంధ్రనటు శేఖరులుగూడ నటుల నాట్య కళకుగూర్చరె, యంతటి గౌరవంబు||

నీ! నటవరేఖలు చూపించు సాహిత్యంబు, అలబయస్కృతులందున నమృతముగా గాంచి, రసపోషణంబునగళహాస్య మెరిగి, రంగస్థలముల మెరియరయ||

నీ! అర్థము రసంబు భావంబు నర్థలముగ, ప్రేక్షకుల కెత్తు చూపునో శిష్యునటుడు, అపుడు 'రసమన్నులయెడ' రార్యులెల్ల,

హృదయము కరంగ సాధకన్య మొదలగునై॥
గీ॥ నలుదు రసమన్నుజ్ఞానేని, నటులరముగ
సభ్యుల రసాభి దేవును సభ్యరముగ,
హృదయమన్నుజ్ఞానేని వికసించి, విదితనీతి
భక్తి-భక్త్యులను గ్రోలి, సరవళ మగు॥
గీ॥ కరమును త్రుమును నాటకమును, చాల
భక్తి నారాధనము చేయు భాగ్యమొకటి
కలిగినాకనునది యెందగక, చేరు
కారము కానరాదు మోక్షము కరయ॥
గీ॥ అజ్ఞానము నన్ను మోక్షము లభిక్రమే
నాటించుట, నాట్య కళాభిమాన
వశమన నె యని యున్నాఁగి, పరమభక్తి
తోడ, చందనములు సల్పు వాడనయ్యె॥
గీ॥ ముప్పవేదముండి యొప్పవేదభక్తితో,
నాటకము గొల్లు, నటుడనాడు
నాటకముల వ్రాసి, నటాభిమానులకు
సేవచేసి, కలవికేమ మంతె॥
ఉ॥ ఆరవభంగి మిరలియులభ్యుక్తంబగు శ్రీమతోడుకే
సోదరవల్లభమును చూచితి లే మననేర్తు నజ్ఞాడక
మిదనమార్చి యగ్రలము, మిగుల కృతజ్ఞుడ నెంతయేని, యీ
వేదులమాడి శేషగిరి విన్నపము న్దయ నాడరింపరే॥

చంద్రహాసనాటక ప్రదర్శనము-బందరు

శ్రీ ముత్తరాజు సుబ్బారావు మొమోరియల్ క్లబ్బువారి
పిలుపున నిటువచ్చి, నటుమహాసభ సహాయార్థము వేయవలసిన
చంద్రహాసనాటకమున కుంభిరసపాత్ర ధరించి తమ అసమాన
నటకాలము గనబఱచి మహమ్మద నానందింపజేసినందులకు శ్రీ
వేదులమాడి శేషగిరిరావు పంతులుగారికి మా అభినందనములు.
ప్రభువరంగమున కుంతలేకుని సమక్షమున మంత్రియగు
కుంభిరసము తత్వదగ్గరమునకు దగినటుల ప్రవర్తించుటకు
మారుగ నేవకునివలె ప్రవర్తించి సభ్యులకు మొదట ఆకాశంగము
గావించెను. ఈ ఆకాశంగము ప్రవర్తనాంతమున రససాగరమున
నోలలాడించుటకే యని చివరకు తెల్లమాయె. ముఖ్యముగా ఈ
పాత్ర చాల క్లిష్టసమయములందు పశ్చిమరైరుభ్యభావముల
ప్రకటించుటలయందును, ప్రతిపక్షము భావసమన్వితమైన
చర్యచర్యలను ప్రవర్తనమునకు మిక్కిలి కష్టమయినదై నటుని
శక్తిసామర్థ్యముల పరీక్షించును. ఈపరీక్షయందు శ్రీ శేషగిరి
రావుగారు ప్రప్రథములుగా సుతీర్ణలయిరనుట కెట్టిసందేహ
మును లేదు. నాటకమునందలి రసపోషణ అతిసామర్థ్య
ముగ జేసినారని చెప్పవచ్చును. రాజాసమక్షమున విచయామోద
ముల కనురచుటయందేమి, పరోక్షమున తన మనసంకల్పము
దలి దైరుభ్యమును ప్రకటించుటయందేమి, అతిచమత్కృతితో
చేసియుండిరి. ఒకరాజుతో మాత్రమేగాక నిజమతానుకులతో
సంభాషించునప్పుడు సహితము మొదట వారిని లాలించి
వచింపజూచుటయందేమి, వారు విజేయతజూపినపుడు వారిని
హ్రాసకర్మనివలె పగసాధింప నుంకించుటయందేమి, మనో
భావముల కప్పిపుచ్చి కవటామోదమును కనబరచుటయందేమి,
ముఖనయనాదులయందు కనుబరచుటలన నూర్పులు అతి విచి
త్రము గనురచి, పాత్రపోషణచేసియుండిరి. వృద్ధరాజును మాధ
వుని పెండ్లి యాడుటకు విషయనిరాకరించినప్పుడును, కొమరు
దగు మదనుడు చంపకమాలిని వివాహమాడ కియ్యకొననవ్వు
డును, తనవిడ్డలనియైన లక్ష్మ్యముచేయక వారైక్రొగొన్నాజ్వాల
లకురిపించి దుష్టస్వభావమును చక్కగ ప్రదర్శించిరి. చందనా
వతికి దుష్టింతతో వెల్లనప్పటికి, చంద్రహాసాదులపై కపటపు
ప్రేమగననరచుటయందు చక్కగా పనిచేసియుండిరి. చందనా
వతిలో భాగమువేసి చంద్రహాస జంప యత్నించి విఫలమయి
పట్టుబడినను జంక తనసంకల్పమును యాడెట్టుటకు ప్రతిజ్ఞ
పూను సందర్భమున జేప్పిన వచనము, ప్రకటించిన భావములు
ప్రశంసార్హములుగఁగన్నవి. (111 అం. 1 రం). తాను విషము
జెట్టి చంద్రహాసని కడలేర్పవలసినదని లేఖవ్రాసినప్పటికి ము
నుడు విషయనిచ్చి పరిణయముచేసినని జెప్పినపుడు తనకు కలి
గిన భంగపాటును కప్పిపుచ్చుటయందును, మదనుడు నిష్క్రమి
ంచినదివట్టుట తనకు కలిగిన వివాదమును క్రోధమును కనబర
చుటయందేమి, వెంటనేవిషయచంద్రహాసమువచ్చి వహస్పరించి
నప్పుడు ప్రకటింపవలసిన శ్రేణుతీయమును కనబరచుట
యందేమి, అప్పట్లప్పటికి ముఖనయనాదులయందు సందర్శ
నముగ కలుగవలసిన మాటలను చక్కగ ప్రకటించియుండిరి.

దుర్గాలయమున మూర్ఖిని పడియుండగ చంద్రహాసాదులందఱు
నచ్చి ఉచితవిశిష్టలజ్జేసి నువనుని కుంభిరసముని పునర్విమతులను
జేసిరి. అప్పుడు అహోరతు కుంభిరసముని గుర్తుపట్టగ గుండె
వ్రక్కలుకాగ దుఃఖము సొంగి వెల్లువలయిపార తన విజయ
త్రాంతమును నందఱికి నెఱింగించు సందర్భమున, గ్రంథములో
వున్న కితిని గీతము జనువుటకు మారుగ అప్పటికప్పుడు స్వంత
మాటలతో నంతయు జెప్పిరి. ఈపుట్టుము అతి గంభీరముగ
నుండి సభ్యులనందఱిని నిశ్చేష్టులజేసి రని కుంభిరసముని
దుఃఖసాగరమున సభ్యుల నందఱిని గూడ శేషగిరి
రావు గారు మంచి చేసిరి. వీరు వీరియొక్క
పాత్రును స్వంతమాటలతో చాలవఱకు చెప్పినప్పటికి సందర్శ
చిత్రముగ నుండియున్నది. పెద్దలట పుస్తకములోనున్నది
ముక్కముముక్క యేకరుపెట్టకపోయినను, మాటగొరత తడవు
కొనుట యొక్కడను కనుపించలేదు. తానే కుంభిరసమునకొని
సందర్శించితముగ మాటలాడిరిగాని పాత్రుడనిది బహుశెప్పినట్లు
కనుపించలేదు. ఇది చాల కొప్పవిశేషము. వీరు నాటకమంత
లోను చెండునూపుపద్యములుమాత్రము వదిలిరి. ఆపద్యములు
పదములు విడదీసి అర్థభంగము కాకుండనట్లు ఉచితరాగాభి
నయములతో జదివిరి. రసభంగమగుచోటులయందలి పద్యము
లను వదిలివేసి ఆంధ్రభాషమును నవనములో జెప్పిరి. చతుర్థాం
కము ద్వితీయరంగములో "తనయయగక" యను పద్య
మును, ద్వితీయాంకము ద్వితీయరంగములోని పద్యములను, తది
తరచోటులను వదిలివేసి నవనముతోనే జెప్పిరి. తమ ఉపన్యా
సములో జెప్పినట్లు నవన మెట్లు రసపోషణజేయగలదో చక్కగ
నిరూపించిరి.
మిగిలినపాత్రలనుగూర్చి విస్తరించి వ్రాయుట అనవసర
ము. ఏలయన వీరు కళయందభిమానముంచి సాధనజేసినవారు
కారు. కుంతలేకుడు, ముదీరాజుని చెప్పవలయుండ నల్లని
మీసముతో దయాగరుట బాగుండలేదు. పుస్తకములో లేని
క్రీతనలను చంద్రహాసాదులు కొంచెము పాడి రసభంగముకావించిరి.
మణిమంతుడు ప్రేమనరకబడినప్పుడు గీతములో యెట్టుట
హాస్యాస్పదము.
నిజముగ నాటకకళను పెంపొందించుటకు కొనిన ఈ
క్లబ్బువారు నాటకములను భక్తి శ్రద్ధలతో తయారుచేయుట
ముఖ్యము. నటుమహాసభలచే నాటకకళ యభివృద్ధికాబోదు.
అట్లని సభకూడవని నాయభిప్రాయముకాదు. వీరు వేయించు
నాటకములలో చాలవఱకు ప్రఖ్యాతనటుల జూటగాక-మిగిలిన
వారు పాత్ర సరిగ జరుచుక ఏదోవిధముగ నెట్లుగని పోవు
చున్నారు. కేవలము భవముగొరత వేయవలయున్నది. నాటక
కళ చెడిపోవుటకు యిది ముఖ్యమయిన కారణము.
శ్రీ శేషగిరి రావుగారు శనివారము ఉదయము జాతీయ
కళాశాలను దర్శించి విద్యార్థులకు హితబోధచేసియుండిరి.
(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడతాలూకాబోర్డు

(స్వకీయ విలేఖరి)

మార్చి 30:—కాకినాడ తాలూకాబోర్డు నిన్నప్రాధ్దు
నను మధ్యాహ్నమునను సమావేశమును సుమారు 50 విషయము
లు ఆలోచించిరి. అందు ముఖ్యముగ, గతసంవత్సరము ప్రభు
త్వమువారు చేసిన మోడోరైలులు ఆలోచించిరి. ఆరైలుల
వివిధసృజనములగుంచి దుగ్గిరాల వెంకటసూర్యప్రకాశరావుగారు
చేసినసలహాల నాలోచించి అగ్గుటచు స్వల్పమార్పులతో ఆ
సలహాల నామోదించిరి.
యండమూరుగ్రామములో మంచినీళ్ల చెరువు బాగుచేయ
బడుటకు ఆగ్రామస్థులు రూ 1500 ల నిచ్చిరి. దానిని బోర్డు
వారు వందనూర్యకముగా నందుకొని ఆయావత్తుపనికి తగుపట్టి
మేటు వేయించి అందుకునలోటుసామ్యు బోర్డువారు భరించు
టకు తీర్మానించిరి.
లోకల్ బోర్డుల ఆర్డు 23 (3) సెక్షన్ ప్రకారము బోర్డు
ప్రెసిడెంటు తనకుగల కార్యనిర్వాహక పనుల జేయనధికారము
దుగ్గిరాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావుగారి కిదివరలో నిచ్చివేసి
రి. ఆవిషయమును బోర్డువారయెదుటపెట్టడగా ఈక్రిందితీర్మా
నము చేయబడెను. "బోర్డుయొక్క ఉపాధ్యక్షునకు యిచ్చబడిన
అధికారములు 18.5-23 టేబిల్ ఆంక్ష్యమయ్యెను. అప్పటినుం
డియు తిరుగ ఆయనకు అధికారము లివ్వబడియుండలేదు. 23
(3) సెక్షన్ ప్రకారముగా సూర్యప్రకాశరావుగారికి ఇవ్వబడిన

కార్యనిర్వాహక అధికారములన్నియును కలిగియుండునట్లును
ఏవిధమైనటువంటి అటంకములును విధింపకుండను ఈబోర్డు
వారు అంగీకరింపును తీర్మానించుచున్నారు.
హూవ్వరంవ్యాధి వ్యాప్తము నొందకుండ జేయుటకు
తాలూకాలోని డెబ్బాగ్రామములలో మంచినీళ్లని పొయి
ఖానాదొడ్లు ఏర్పాటుచేయించవలసినదని జిల్లాబోర్డువారు సల
హానిచ్చిరి. ఈబోర్డునకున్న ఆర్థికసందర్భములను పుచ్చుకొని
సాధ్యమైనంతవరకు నిట్టికొరతను తీర్చెదమని జిల్లాబోర్డువారికి
ఈబోర్డువారు రూఢిగా తెలియజేసిరి. 5 సెంటలకు సం॥ 1-కి
15000 రూ॥లకు తక్కువకాకుండా కంట్రిబ్యూషన్ పొందు
టకు గవర్న మెంటువారి మంజూరును బడయవలయునని జిల్లా
బోర్డువారిని కోరిరి. అట్లుచేయనియెడల, ఆసం॥న కాసం॥ము
భూములపైను అతివిస్తారముగా పెచ్చు పెరుగుచుండుటచే ఈ
కొరత తీర్చుడనేరదు అనికూడ తెలియజేసిరి. ఆవర్షప్రాయ
మైన పొయిఖానాదొడ్లు కాకినాడ మునిసిపాలిటీవారు కట్టించి
నట్లును, ఆమాదిరిని అనుసరింపవలసినట్లును వ్రాసినవిషయము
నకు ప్రత్యుత్తరముగా పొయిఖానాదొడ్లు కట్టుటకును, స్థల
ములు సంపాదించుటకును ఆసంస్థలారు నిర్బంధములను పాకీ
వాండనివాసముల నేర్పరుచుటకును గత 10 సెంటలలో మునిసి
పాలిటీవారు 50000 రూ॥ల ప్రావిన్షల్ కంట్రిబ్యూషన్ పొంది
రనియు, అట్టిసలహావోయ్య మున్నయెడల, జనరల్ కానిశేషన్
అభివృద్ధిపరచుటకు లోకల్ బోర్డులు వెనుదీయరని జిల్లాబోర్డు
వారికి తెలియబరుపబడెను.
మండల విద్యాసంఘము
ఈవారములో కాకినాడ మునిసిపల్ సంఘము తరపున
ఒకసభ్యుని గోదావరిమండల విద్యాసంఘమునకు ఎన్నుకొనుటకు
ఒక ప్రత్యేకసభ జరుపబడెను. లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు
ను, కోకా జనార్దనరావు నాయుడుగారును (గో. మం. వి.
సం. యొక్క యుపాధ్యక్షులగు శ్రీమతి కృష్ణవేణమ్మగారి
భర్త) ఎన్నికలో పోటీపడిరి. మొదటివారికి 18 వోటును, రెం
డవవారికి 11 వోటును వచ్చెను. లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు
గారు మరల ఎన్నుకొనబడినట్లు తీర్మానించడమైనది.
ఈ యెన్నికచేయు విధమునుగురించి కొన్నియభ్యంతర
ములతో డిసెంటుమినిటీసు ముంజూరి రామన్నగారు పంపి
రి. శ్రీముత దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారిని కాకినాడ
తాలూకాబోర్డుతరపున విద్యాసంఘసభ్యునిగ బోర్డువా రెన్ను
కొనిరి.
సర్పంచి
కాకినాడ పురపాలక సంఘమువారు త్రాగుడునూపు సమ
కట్టిన నాయకుడైన పుస్తీపుట్టు జాన్మనగారికిని దేశనాయకు
లైనటువంటి జేబంతువు చిత్తరంజనదాసు, మాలానా మహా
మ్మదాలి సాహేబుగార్లకును, సన్యాసప్రములు సమర్పించి
నట్లును అట్టిప్రములైన స్వల్పవిషయములను ప్రభుత్వమువా
రంగీకరింపక పోవుటయును దీనిసంబంధమున వృత్తాంతము సీపత్రి
కలో లోగడ తెలియబరచితిమి. ప్రభుత్వమువారిచే నామో
డింపబడనటువంటి ఖచ్చు కొన్నిలువారుగాని, అభ్యక్షులుగాని
రూలుప్రకారము భరింపవలసియుండును. దానికే సర్పంచి యన
బడును. ప్రారంభముగా చిత్తరంజనదాసుగారి సన్యాసప్ర
మునైన 5 రూ॥ లను ఒకవారములో సంఘాధ్యక్షులైన
దివాన్ జహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయు
డు, యమ్. ఎల్. సి. గారిని ఇచ్చుకొనవలసినదని లోకల్
సంఘ ఆకాంక్షయై గామినరు వ్రాసియుండెనని తెలియుచున్న
ది. ఒకానొకపర్యాయము జరిగిన ఈ సంఘసభలో సర్పంచి
యిచ్చుకొనవలసినదని వచ్చినప్పుడు దానినిగూర్చి చట్టముప్రకా
రము వాదించి పనిచేయవలసినదని తీర్మానించిరి. ఇప్పుడు
నాయుడుగారు సత్యాగ్రహమే అమలించితుకో, సివిల్ కోర్టు
నందు వాదించుకో, చెల్లించివేయుదుకో చూడవలెను.
వాయువు నొప్పులకు మందు
సీసా 1-కి రు. 1.0-0 వి. పి. 1-5-0
అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని
మార్పులన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు,
3. కీళ్ల దిగియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమటక
కదలుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు దిగియుట మొదలగా
వని. ఈ మందును కొన్నిపూటలు త్రాగితోడనే సంది
యందు పోటు నొప్పులు పోయి కీరరము యధాస్థితికి వచ్చును.
బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని
గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.
అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - తొంబాయి

మా కింకి వరకును అందిన లోకములకుట్టి నిన్నటి నివేదిక
మీకు కరెన్సీ కేసును, గో.బా.లీ చిత్తూరు కర్నూలు దక్షిణ
అనంతపురం ముద్రాను జిల్లాలనుండి మాకింకిను కావచ్చు నివేదికలు
లభ్యమవును. మాకింకి కేసుకును కే.వేదే/మంజు పంతులును కొంత
నిద్రము. నివేదికను ముద్రాను కేసును జిల్లాలలో నుండి అంత
మరుసటిగా జనుతుము. కేసు కేసులకులేదు. గాంధీ ప్రామానిధి
పక్షాత్తు చాల నిరుత్సాహముగా నున్నది. గాంధీమానము గడచి
పోయినది. నిర్మయింపునడిచిన మొత్తముతో యిరుగదీయవలయునని
మాత్రము నమ్ముచున్నది. ఏ ఏమునా సాంకేతికమోక్షం కలదు.

(అం. ప. సం.)

అమ్మకాంక్షనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి

అస్మత్కాంక్షనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపావుతో దొరకును

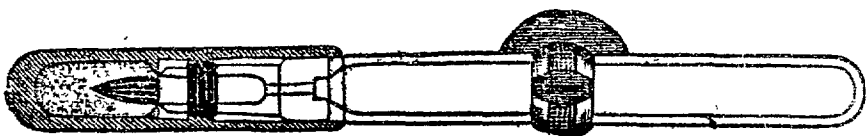
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అస్మత్కాంక్షనము డి.వి. తంబులెట్టినిధి, మదరాసు లో 100 ప్రేరిండ్లు, బొంబాయి.

నెల్ వ ఫిల్లింగు

ఆ గేట్

ఫ్రంట్స్ వేనా

పాతాల్స్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అన్టీ కియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణమును పొందుచున్నది.

సాదరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నువ్వయోగించుట యద్భుతమగు నూతన ధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుము. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.

అంతవరకు రానీయవద్దు

నేడే

కమినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, కిరో మంశ్య మున్నను, యిది విశ్వవ్యాప్తము. వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరురుగ గాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ మెల్లదనమును గల్గి వట్టుకలె మంచి మెరుగు మండును.

ఈ రోజునకే దీనిని తరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధియగునో కనిపెట్టుము

కమినీయా తలహాసెను నిన్ను శర్యోశ్శక్తియుగ శేయును.

తల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ. ది. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వ్యాధులలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"కమినీ డిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అన్యాయములను ముందుగా.

కమినీ బుడ్డి 12 రూ. 2-0-0

కమినీ బుడ్డి 7 రూ. 0-12-0

కమినీ బుడ్డి 1 రూ. 0-8-0

ఇది మరల అన్యాయములను ముందుగా ముందుగా.

సాక్షి యెడల:- అంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

155 నూనామికిడు, బొంబాయి.

128

శ్రీ మహాపాథ్యాయ

వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన

"ప్రతాపరుద్రీయ" నాటకమున

గొప్ప పోటీవరీక్ష

ఈరాజ్యపు 12 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున (1924)

ప్రారంభమగును.

నూతనాశయోదయంబు కొరకు నెల్లూరున కొన్ని, బెజవాడలో కొన్ని, మరికొన్ని ప్రదర్శనములు రాజమహేంద్రవరమునను జరుగును. పందెమునకు నిలచు ప్రతిసమాజమువారికిని 10 మంది రైలుఖర్చు రాకపోకల కియ్యగలము హాస్కోనియం, తలలా, జంత్రిములు మొదలగునవియు వాద్య నిపుణులను అంగీకరించు మరచిన యితర పరికరములను సమాజములవారే సంతరించుకొనినపేలు మామూలు తెరలుమాత్రము మేము సంపాదించుము నాటకము (విదు) గంటలలో వారివారి మెచ్చునకొచ్చు అంకములతో ముగించవలయు.

హాజిరువరము కొలదినినములలో ప్రకటింతును. శ్రీకృష్ణకలైక్వరువారు మాకే మొత్తముమీద యనుజ్ఞ నొసంగిరి. శ్రీ శాస్త్రిలవారినికూడ నట్లే మాకనుజ్ఞ నొసంగ వేడియొంటిమి. దరఖాస్తులు, రుసుము సహితముగ ఏప్రిల్ 10 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. పతక కంకణాదులు తయారగుచున్నవి. మాడు సమాజములు వచ్చినను పందెమును సాగింతుము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

బడికిపోవు పిల్లల తండ్రుల

కొక వరప్రసాదము

మా "ఎదుట" పుకలను లైట్ చూడుముండి

క్రింద వడవేసినను పుకలనే పుకలవు.

ఈ దిగుత తెలిపినవారికి వ్రాసి తెప్పించునవచ్చును.

Messrs T. H. Khanna

22, Linga Chetty Street, Madras.

మా పులు - తొత్తులు

మరియు కొన్ని

ఇంగ్లీషు, హిందీ, తమిళ, మరాఠీ, సంస్కృత, అంధ్ర, కన్నడ, తెలుగు, మొదలగు

పుస్తకాలను ఖరీదు చేయుటకు వచ్చుము.

వి. తంబులెట్టినిధి కౌంటింగ్ రూమ్

కట్టెలు, లాండ్ లాక్ మొదలగు etc.

8081

తెల్లపూరు. (గోదావరితీర్థం)

తెల్లపూరు అండ్ "ఇండి స్ట్రీ" తెల్లపూరు.